

LEVEND WATER

Bijbelonderwijs voor de basisschool

werkboek groep 6

In deze uitgave wordt gebruik gemaakt van de Herziene Statenvertaling

Dit werkboek is van:

.....
School:

.....
Groep:

Auteurs

Vrouwke Klapwijk
Gert Gelderblom
Mathilde Kremer-Schipper
Roel Wimmenhove

Illustrator

Michel de Boer

GIDS, Zwolle

1 Samuël, de laatste rechter

Uit het hoofd

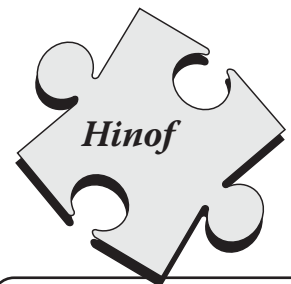
Wat is een profeet?	1	Een boodschapper van God.
Wat betekent de naam Samuël?	2	God verhoort.
Hoe heten de zonen van Eli?	3	Hofni en Pinehas.
Wat nemen de Israëlieten mee in de oorlog tegen de Filistijnen?	4	De ark uit de tabernakel.
Wat geven de Filistijnen mee als ze de ark terugsturen naar Israël?	5	Vijf gouden muizen en builen.

Welke namen staan hier?

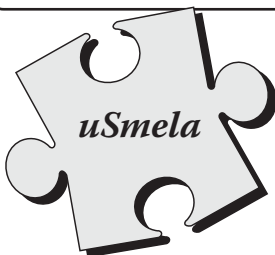

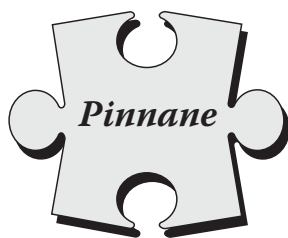

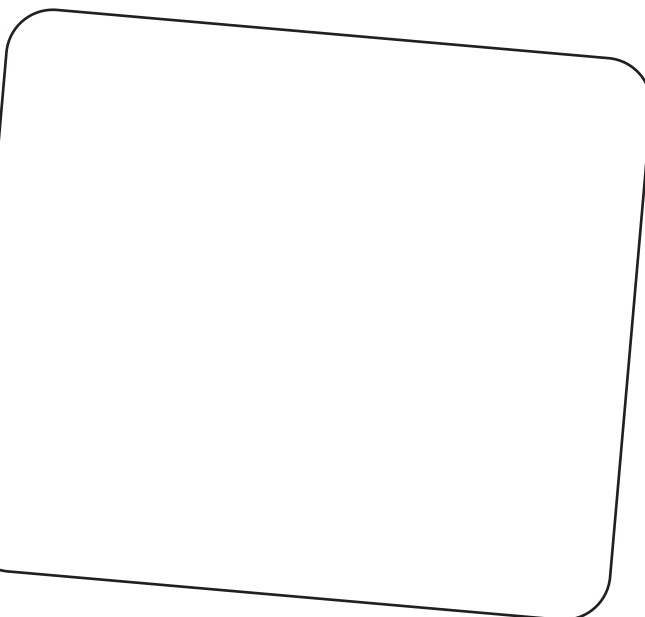
MEMCOTJE

Er is niemand zo heilig
als de HEERE, want er is
niemand buiten U,
en er is geen rotssteen
als onze God.

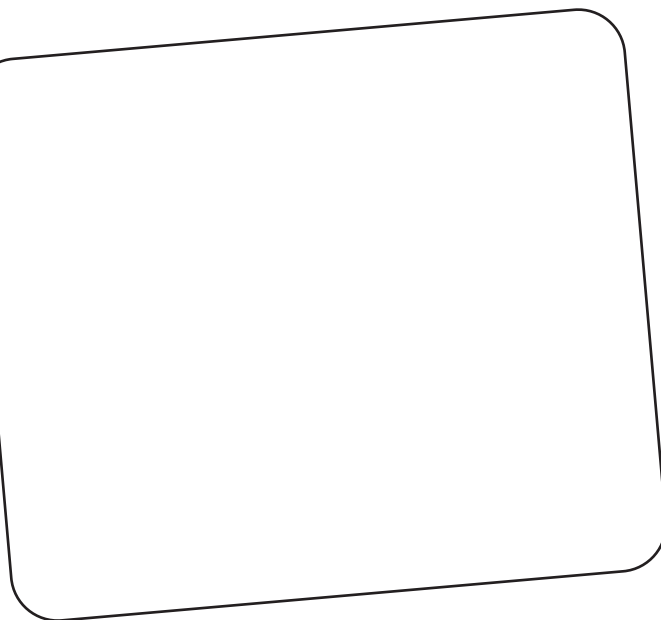
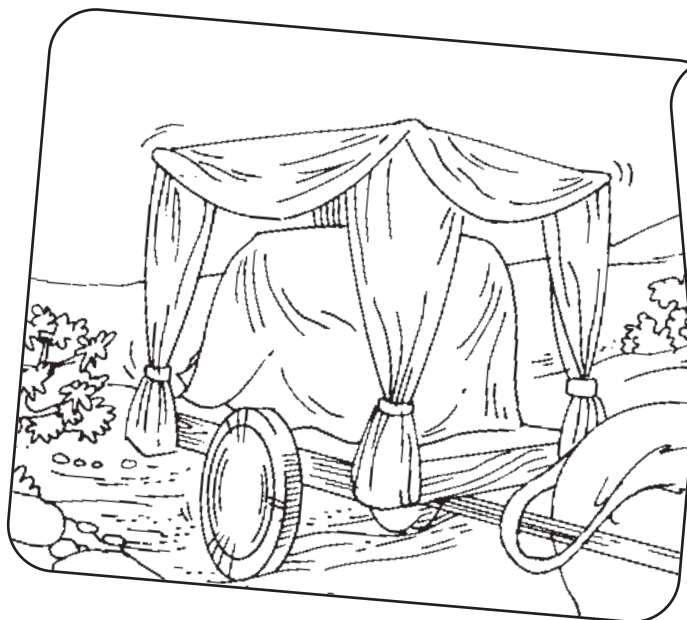
1 Samuël 2: 2

1 Samuël, de laatste rechter

Opdracht: maak deze bladzijde af!

.....
.....
Een nieuwe wagen met twee koeien om de ark te vervoeren.

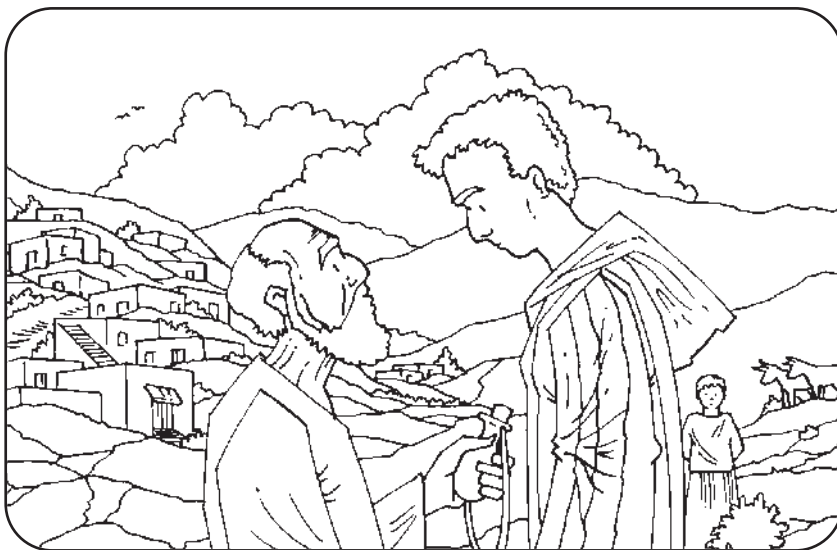
.....
.....
De Israëlieten zijn blij als ze de ark zien en offeren de koeien aan de Heere.

2 Een koning voor Israël

Uit het hoofd

Waarom wil het volk Israël een koning?	1	Ze vertrouwen niet genoeg op de Heere.
Wie hadden er ook allemaal een koning?	2	De omringende heidenvolken.
Door wie wordt Saul gezalfd?	3	Door Samuël.
Waarom wordt Samuël boos op koning Saul?	4	Saul brengt zelf het offer voordat de strijd tegen de Filistijnen begint.
Waarom wacht Saul niet op de profeet?	5	Omdat hij bang is.

Samuël en Saul in gesprek

MEMCOTJE

Vetrouw op de HEERE,
voor eeuwig, want de
Heere HEERE
is een eeuwige rots.

Jesaja 26: 4

Wat moet een goede koning kunnen?

.....

.....

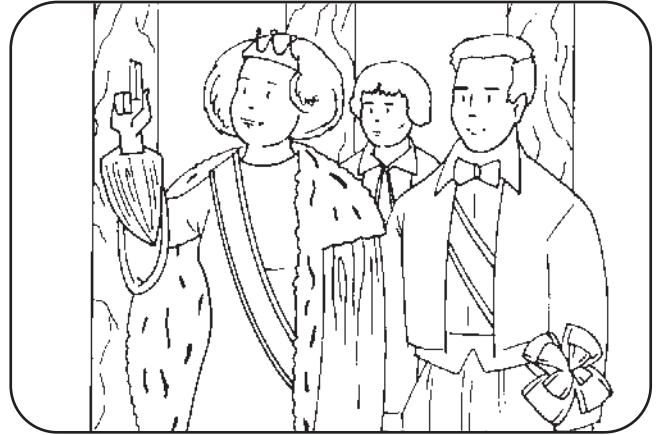
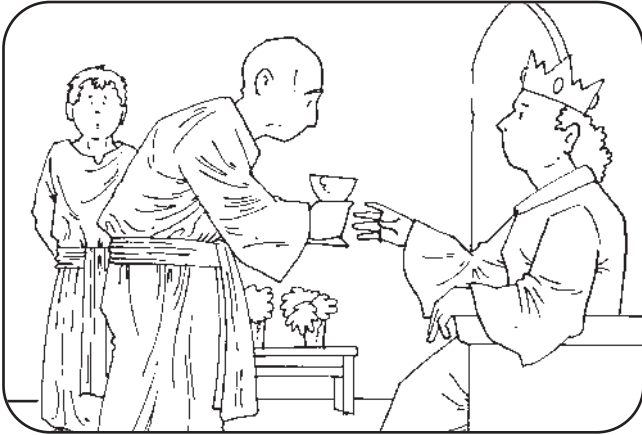
.....

.....

.....

2 Een koning voor Israël

Verschillen

*Koning in
de Bijbel*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*Koning in
Nederland*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 Koning Saul

Uit het hoofd

Waar woont de familie van David?	1	In Bethlehem, het zijn nakomelingen van Ruth en Boaz.
Door wie wordt David gezalfd tot koning?	2	Door de richter en profeet Samuël.
Met welke zoon van koning Saul is David erg bevriend?	3	Jonathan.
Tegen welke reus van de Filistijnen neemt David het op?	4	Goliath, een reus van ongeveer 2 ¹ / ₂ meter lang.
Waarom wil koning Saul, David doden?	5	Koning Saul is jaloers en merkt dat de Heere hem verlaat.

Vechtjas

MEMCOOTJE

Het is namelijk niet
wat de mens ziet,
want de mens ziet aan
wat voor ogen is,
maar de HEERE ziet het hart aan.

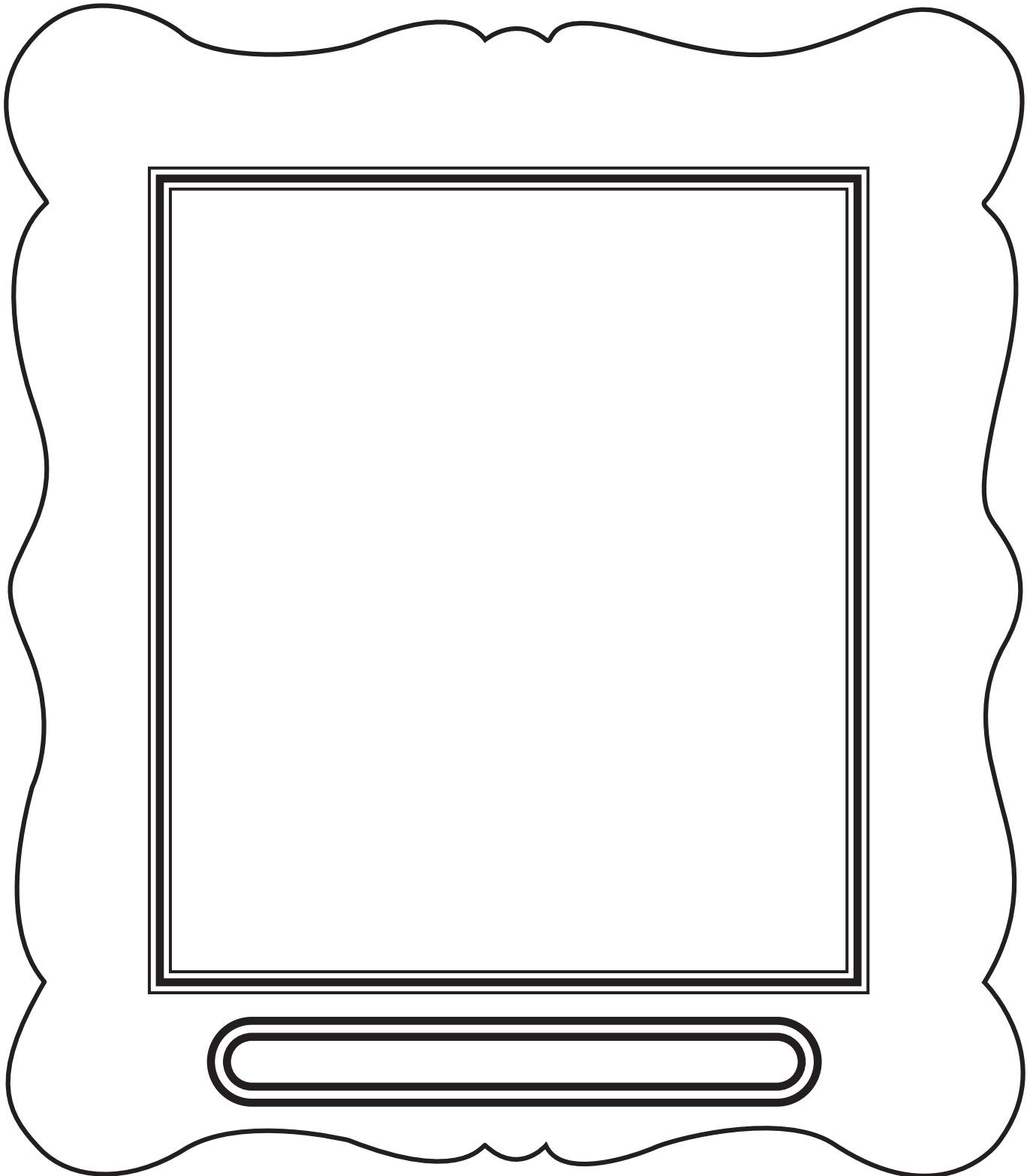
1 Samuël 16: 7

Waarom gebruikt David het harnas van Saul niet?

3 Koning Saul

Vriendschap

David en Jonathan hadden een bijzondere vriendschap. Jij hebt ook vast wel iemand die je je vriend of vriendin noemt. Maak van haar of hem een mooie tekening. Je kunt de lijst mooi versieren.

4 David op de vlucht voor Saul

Uit het hoofd

Waarom wil Saul David doden?	1	Hij is jaloers op David, hij ziet dat de Heere David zegt.
Wat krijgt David van hogepriester Achimelech?	2	Vijf toonbroden en het zwaard van Goliath.
Waarom laat de koning van Gath David vrij?	3	David gedraagt zich als een waanzinnige.
Waarom staakt Saul de achtervolging op David?	4	De Filistijnen zijn het land binnen gevallen.
Hoe heet de herdersvorst die David niets wil geven van zijn rijkdom?	5	Nabal.

David en Saul

Maak de woorden die bij David horen groen, en de woorden die bij Saul horen rood.

vergeving

jaloerie

Gods
gezalft

boosheid

liefde

bitterheid

mijn
koning

eerbied

afgunst

kalmte

leugens

dood hem

4 David op de vlucht voor Saul

Namen van God

Je naam is iets speciaals, iets van jezelf. Als iemand jouw naam noemt, weet iedereen gelijk wie er bedoeld wordt. Uit de Bijbel kennen we God, de Vader. We weten ook dat hij één is met zijn Zoon Jezus en de Heilige Geest. Maar de Bijbel gebruikt nog veel meer woorden die ons iets vertellen over God. Hoe Hij is voor ons.

Kies uit de zinnen hieronder drie namen. Schrijf van die naam op wat die speciale naam van God voor jou betekent.

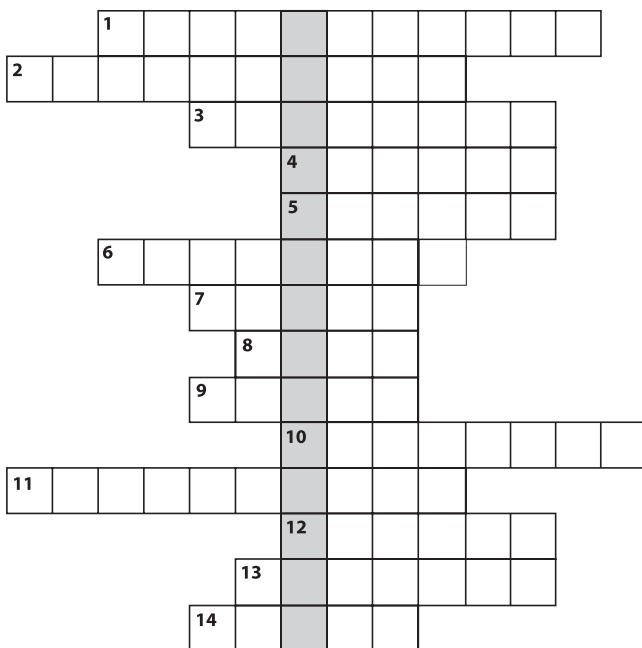
De Heere is mijn herder - God is mijn rots - De Heere is mijn schuilplaats - De Heere is mijn koning - De Heere is mijn hulp - God is de Eeuwige - God is mijn Vader.

The worksheet consists of three large, rounded rectangular boxes arranged in a triangle. Each box has a dotted line for a title and several horizontal dotted lines for writing. Two pencils are drawn at the bottom right of the boxes, pointing towards the writing area.

5 Sauls koningschap ten einde

Uit het hoofd

Waar gaat David met zijn mannen wonen?	1	In Ziklag bij de Filistijnen.
Waar gaat Saul heen om raad te vragen?	2	Een waarzegster in Endor.
Wat doen David en zijn mannen als zij in Ziklag wonen?	3	Plunderen en de buitenlandse bevolking doden.
Waarom hoeft David niet mee te vechten in de strijd tegen Israël?	4	De Filistijnse stadsvorsten vertrouwen David niet.
Hoe komt koning Saul aan zijn einde?	5	Hij stort zich in zijn zwaard.

Goede raad

1	Hoe noemen we de vrouw in Endor waar Saul heenging?	9	De legeraanvoerder van koning Saul.
2	Wat was de Filistijn Achis?	10	Uit welke stam kwam koning Saul?
3	Wie gingen er mee met Saul naar Endor?	11	De vijanden van het volk Israël.
4	Saul was de eerste	12	De berg waar koning Saul stierf.
5	Hij zalfde Saul, maar ook David.	13	In welk landschap verborg David zich voor koning Saul?
6	De beste vriend van David.	14	Naar welke plaats ging koning Saul om raad te vragen?
7	Wat pakte David 's nachts weg uit het kamp van Saul?		
8	Uit welke stam kwam David?		
- Wat staat er in de grijze hokjes?

5 Sauls koningschap ten einde

Raad vragen

Wanneer heb jij het laatst iemand om raad gevraagd?

.....

Ik wilde weten:

.....

.....

.....

.....

Vraag eens aan je moeder of vader wie zij/ hij om raad heeft gevraagd en wat zij/hij wilde weten.

.....

.....

.....

.....

.....

Vraag eens aan je vriend(in) wie hij/zij pas geleden nog om raad heeft gevraagd en wat hij/zij wilde weten.

.....

.....

.....

.....

.....

Ik zou graag van God willen weten:

.....

.....

.....

.....

.....

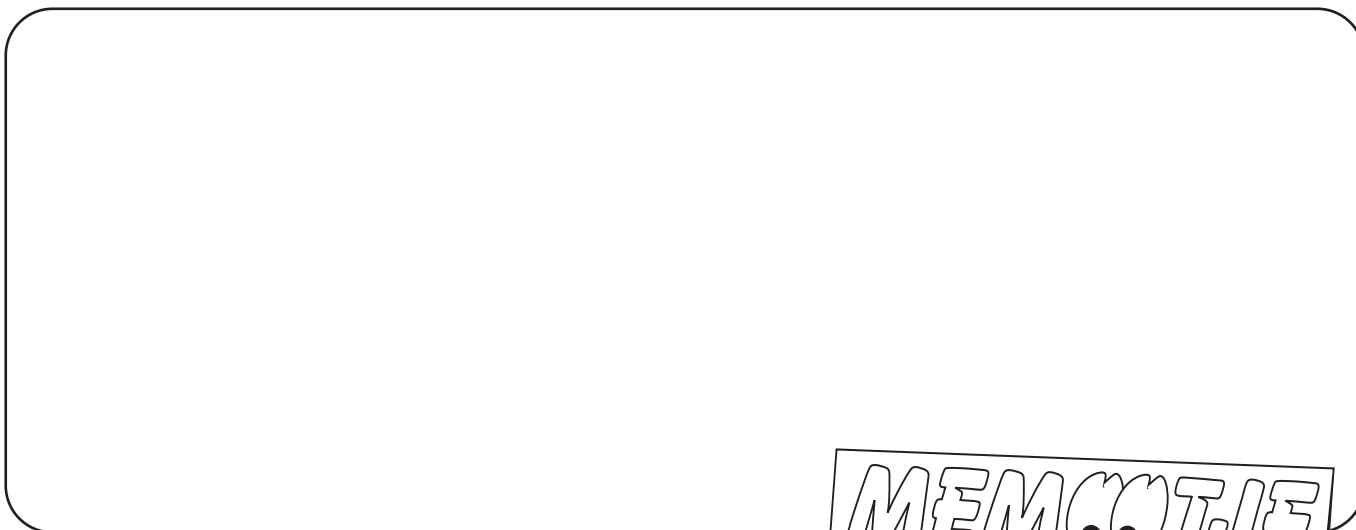
.....

6 Koning David

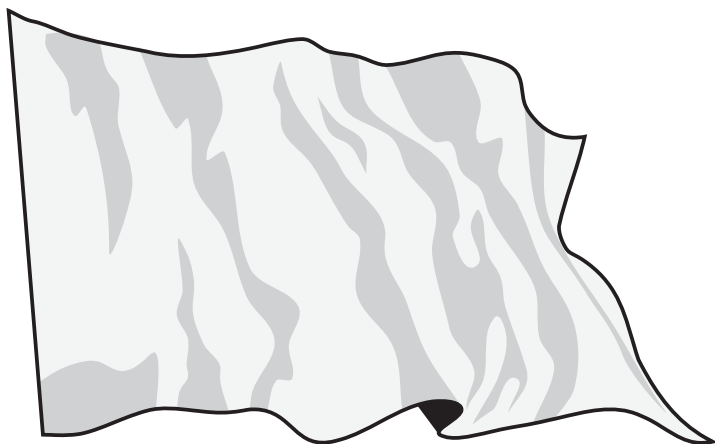
Uit het hoofd

Waarom wordt David niet direct koning over alle stammen?	1	Israël kiest Isboseth, de zoon van Saul, als koning.
Hoe heet de legeroverste van Isboseth?	2	Abner.
Hoe heet de legeroverste van David?	3	Joab.
Hoe heet Jeruzalem voordat David de stad verovert?	4	Jebus.
Hoe reageert David wanneer hij hoort dat Isboseth is vermoord?	5	David heeft verdriet en doodt de moordenaars.

Hoe ziet jouw paleis er uit?

Teken hier je eigen vlag

MEMOOTJE

Want er zal een Twiggje
opgroeien uit de afgehouden
stronk van Isai, en een Loot
uit zijn wortels zal
vrucht voortbrengen.

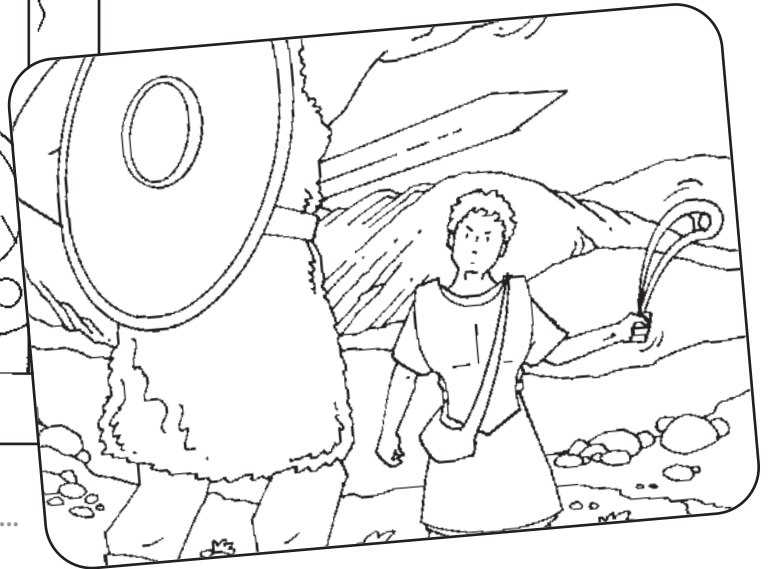
Jesaja 11: 1

6 Koning David

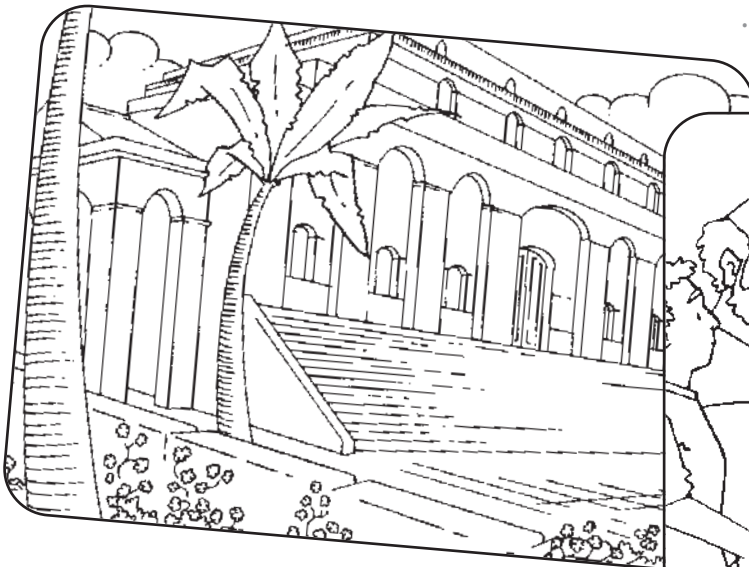
Opdracht: Schrijf onder de tekeningen in korte zinnen, hoe David zich voelde.

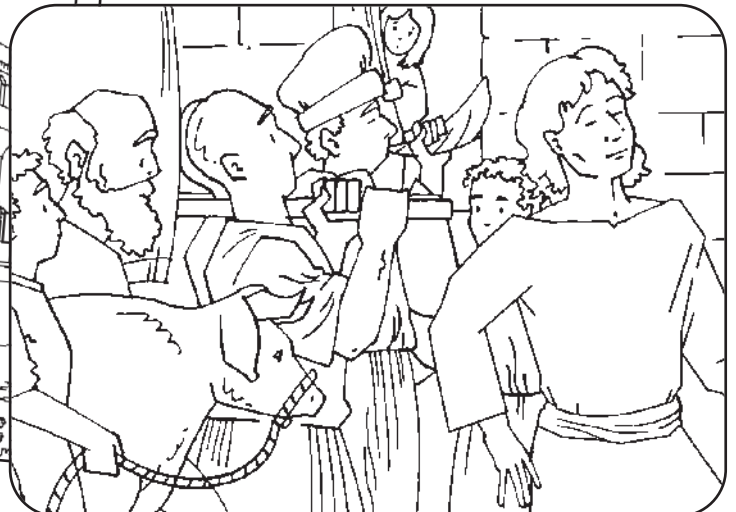
.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

7 David, koning in Jeruzalem

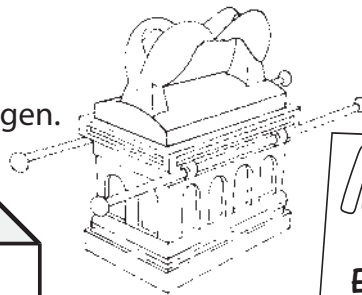
Uit het hoofd

Waarom mag koning David geen tempel bouwen?	1	Hij is een koning die veel oorlogen voert.
Wie mag later wel de tempel bouwen?	2	Koning Salomo, koning van de vrede.
Met welke vrouw pleegt koning David overspel?	3	Bathseba, de vrouw van Uria.
Welke profeet vertelt koning David dat hij erg gezondigd heeft?	4	De profeet Nathan.
Wat maakt koning David vaak als hij iets bijzonders heeft meegemaakt?	5	Een psalm, een lied tot eer van God.

De ark naar Jeruzalem

In en bij de ark lagen verschillende dingen.

Teken de voorwerpen die in en bij de ark lagen.

Deuteronomium 10: 1 – 5

MEMMOOTJE

En wie zichzelf zal verhogen,
zal vernederd worden;
en wie zichzelf zal vernederen,
zal verhoogd worden.

Mattheüs 23: 12

Numeri 17: 25

Exodus 16: 33-34

7 David, koning in Jeruzalem

Een lied voor de Heere

Koning David maakte heel veel psalmen. Psalmen die gingen over zijn leven. Psalmen over vergeving en over de grootheid van God.

Schrijf op deze bladzijde zelf eens een psalm. Maak een gedicht of een lied over iets waar je God dankbaar voor bent.

8 Opstand tegen koning David

Uit het hoofd

Wat doet David als Absalom in opstand komt?	1	Hij vlucht weg uit Jeruzalem.
Waar wordt Absalom begraven?	2	In het bos waar hij sterft, onder een stapel stenen.
Hoe reageert David op de dood van Absalom?	3	Hij huilt, rouwt en trekt zich terug.
Uit welke drie straffen kan David kiezen vanwege de volkstelling?	4	Zeven jaar hongersnood, drie maanden op de vlucht, drie dagen pest.
Wat is later gebouwd op de dorsvloer van Arauna?	5	De tempel van Salomo.

Vaders en zonen

Welke vaders en zonen horen bij elkaar? Geef de namen die bij elkaar horen dezelfde kleur.

MEMCOTJE

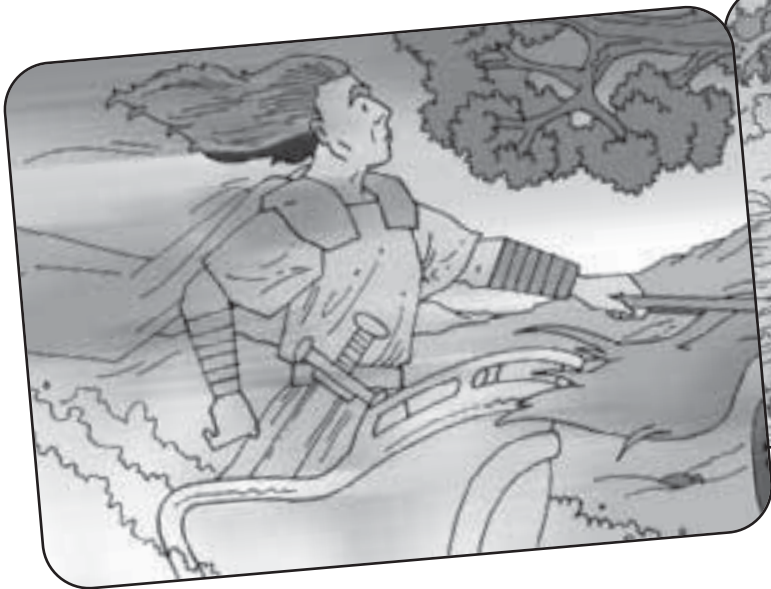
Eer uw vader en uw moeder,
opdat uw dagen verlengd
worden in het land
dat de HEERE,
uw God, u geeft.

Exodus 20: 12

8 Opstand tegen koning David

Een journalist vertelt

Vandaag ga je terug in de tijd. Je bent journalist en staat dicht bij een terebintenboom in een diep donker bos. Rondom je wordt hevig gevochten. Er is een opstand tegen de koning aan de gang. Absalom de zoon van de koning, organiseert de opstand. Na alle gebeurtenissen moet jij onder de foto's opschrijven wat er gebeurd is.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

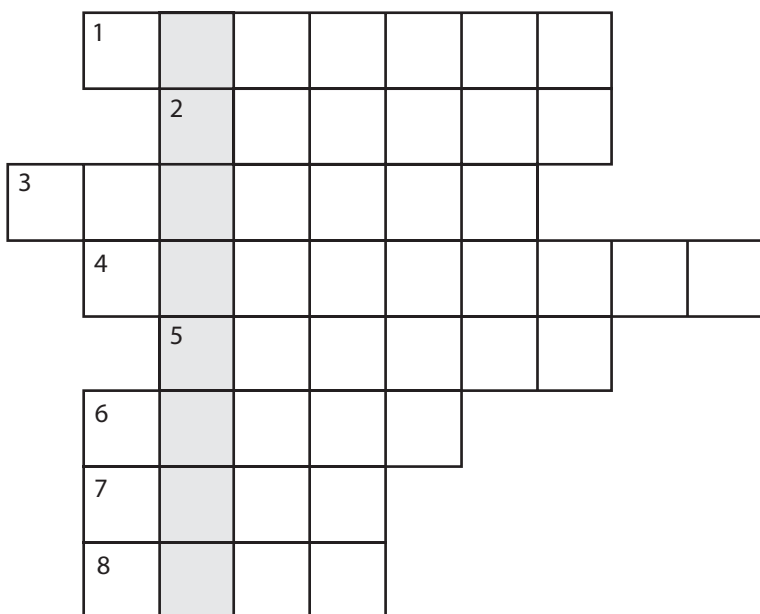
9 Koning Salomo

Uit het hoofd

Wie wil koning David opvolgen?	1	Adonia, de zoon van koning David.
Wat wil koning Salomo van God ontvangen als hij een wens mag doen?	2	Wijsheid.
Wat ontvangt koning Salomo van de HEERE?	3	Wijsheid, rijkdom, roem en een lang leven.
Welke zonde doet koning Salomo?	4	Hij gaat de goden van zijn vrouwen dienen.
Welke straf krijgt Salomo voor zijn zonden?	5	Zijn rijk zal in tweeën worden verdeeld.

Prediker

1. Daarmee onderzoekt de Prediker alles wat onder de hemel plaatsvindt	Prediker 1: 13
2. Ze zijn alle zo vermoeiend	Prediker 1: 8
3. Wat brengt die teweeg?	Prediker 2: 2
4. Ik ontzegde mijn hart geen enkele	Prediker 2: 10
5. Een tijd om te	Prediker 3: 4
6. God is in de	Prediker 5: 1
7. Hij zwoegt voor de	Prediker 5: 15
8. Van de mensen stijgt het op, van de dieren daalt het	Prediker 3: 21

In de grijze hokjes staat een echt Prediker woord:

.....

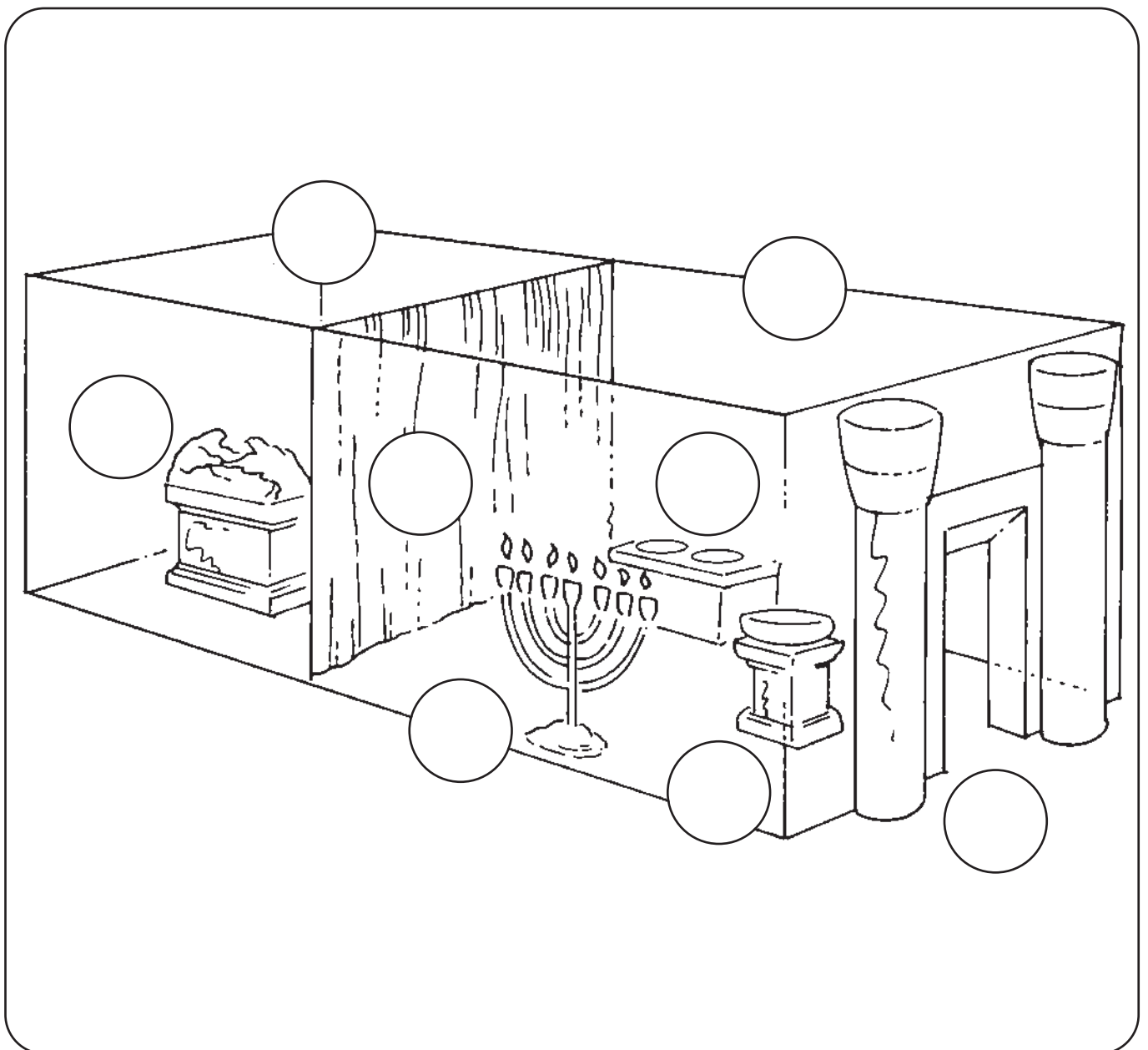

9 Koning Salomo

Een huis voor God

- 1 het heilige
- 2 het heilige der heiligen
- 3 de ark van het verbond
- 4 reukofferaltaar
- 5 voorhangsel
- 6 bronzen zuilen
- 7 tafel met de toonbroden
- 8 kandelaar (=lampenstandaard)

Opdracht: Zet de nummers op de goede plaats in de tekening.

10 De scheuring van het rijk

Uit het hoofd

Waarom willen niet alle Israëlieten Rehabeam als koning?	1	Hij zegt dat hij het volk zal onderdrukken.
Van welke stammen wordt Rehabeam wel koning?	2	Van de stammen Juda en Benjamin.
Waarom bouwt Jerobeam een altaar in Dan en Bethel?	3	Dan hoeven de tien stammen niet naar de tempel in Jeruzalem.
Wanneer hebben de Israëlieten eerder een gouden kalf gemaakt?	4	In de woestijn, toen Mozes op de berg bij God was.
Aan welke godsdienst herinnert een gouden kalf?	5	Aan de godsdienst van Egypte.

De kaart van Israël

Opdracht: Zet de nummers op de goede plaats.

Plaatsen:

- 1 Dan
- 2 Bethel
- 3 Jeruzalem

Gebieden:

- 4 Tienstammenrijk
- 5 Tweestammenrijk
- 6 Egypte

Wateren:

- 7 Middellandse Zee
- 8 Jordaan
- 9 Dode Zee

MEMCOTJE

U zult geen beeld voor u maken,
geen enkele afbeelding
van wat boven in de hemel,
of beneden op de aarde,
of in het water onder de aarde is.

Exodus 20: 4

10 De scheuring van het rijk

De gescheurde mantel

Over de bergen van Juda loopt een man. Zijn gezicht staat verdrietig. Het was zo mooi in het land. Koning Salomo heeft een tempel gebouwd en hij woont in een mooi paleis. De mensen hebben mooie huizen en kleren. Ze leven in welvaart en van alle kanten komen karavanen Jeruzalem binnen die allerlei schitterende kleren en de heerlijkste kruiden meenemen. Maar koning Salomo, die een paar jaar geleden zo'n mooi feest had gegeven bij de opening van de tempel, had stiekem een altaartje gebouwd voor de goden van Egypte. Een van zijn vrouwen komt daar vandaan. Salomo had geofferd op dat altaar. De HEERE is niet meer de enige voor hem!

De profeet Ahia is verdrietig. Hij heeft een moeilijke opdracht gekregen. Met een mooie nieuwe mantel aan nadert hij Jeruzalem. In de verte ziet hij een man aankomen. Het is Jerobeam, een knecht van Salomo.

Opdracht: schrijf het verhaal af...

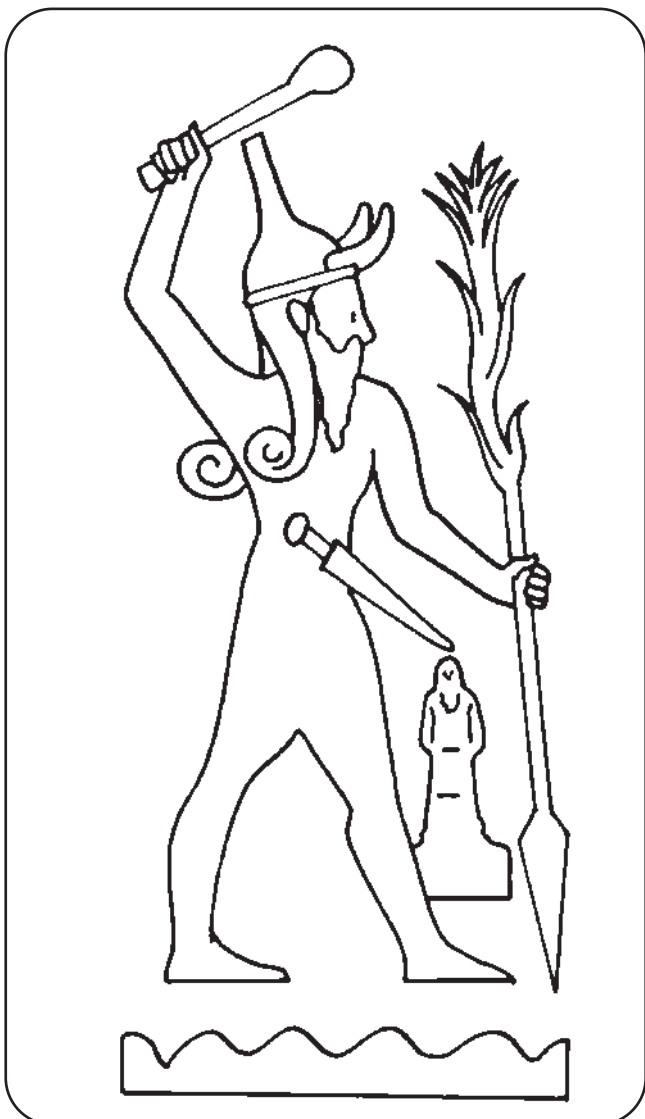

A spiral-bound notebook with a blank page for writing. The page is ruled with horizontal lines. The spiral binding is on the left side.

11 Koning Achab

Uit het hoofd

Welke profeet moet koning Achab vaak waarschuwen?	1	Elia, zijn naam betekent; mijn God is Jaweh.
Hoe heet de vrouw van koning Achab?	2	Izebel, een prinses uit Damaskus.
Welke afgod gaat Achab dienen?	3	Baäl, de god van het weer en het vuur.
Hoe wordt God heel vaak genoemd in de verhalen over Achab en Elia?	4	Heere van de hemelse machten (=legers).
Hoe heet de berg waar de strijd tussen God en Baäl wordt uitgevochten?	5	De Karmel.

MEMCOTJE

Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad.

Psalm 119: 105

Baäl = heer

Je ziet op het beeld:

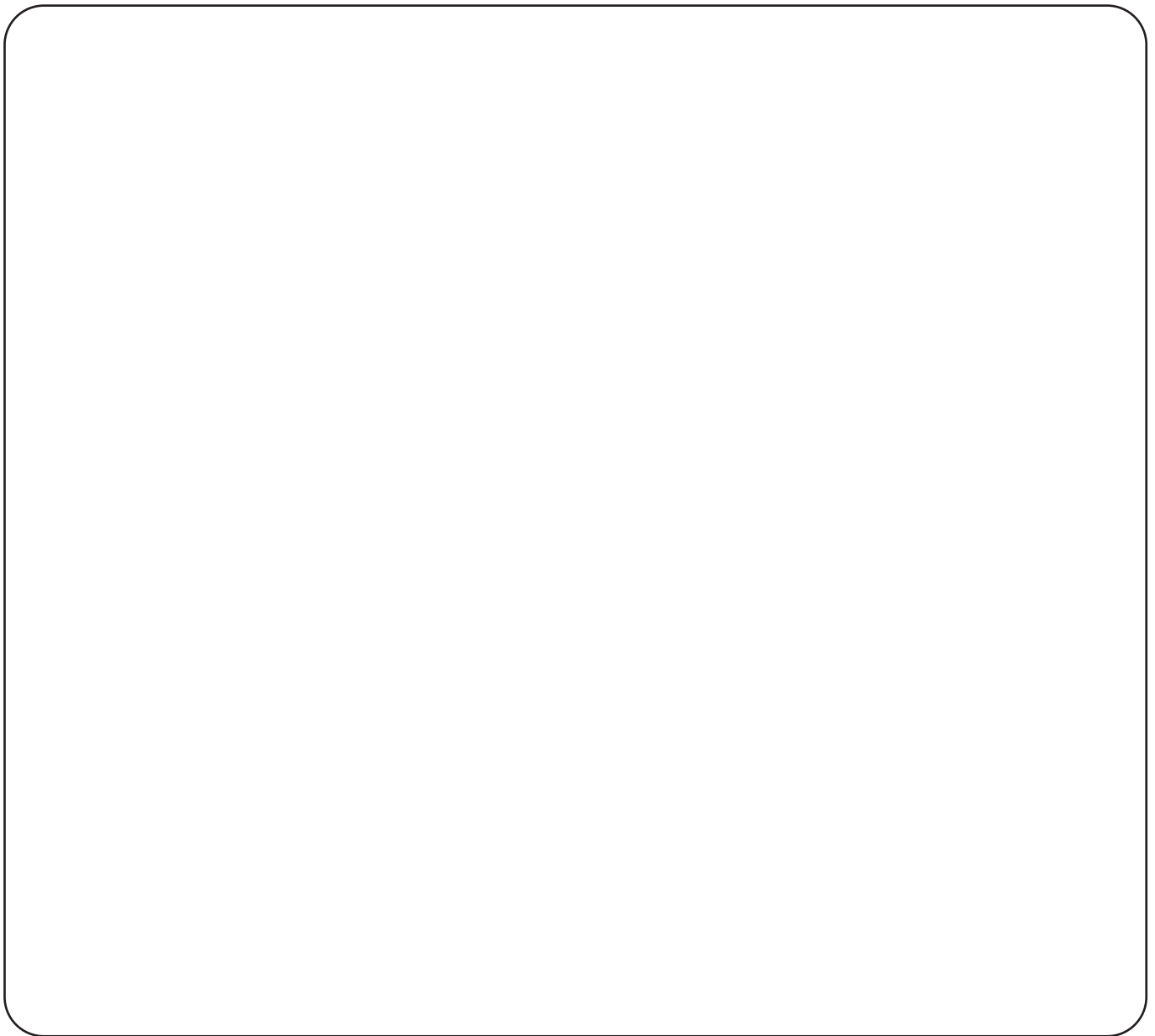
- een knots
- een speer
- een tak die bloeit
- golven
- een klein beeldje
- een helm met horens

Schrijf erachter wat ze kunnen betekenen.

11 Koning Achab

Afgoden

In de tijd van koning Achab hadden veel mensen afgodenbeelden. Ook nu zijn er nog mensen die beelden gebruiken in hun godsdienst. Probeer plaatjes daarvan te vinden. Schrijf er ook de naam bij van die goden.

Waarom mogen wij de God van de Bijbel niet afbeelden?

.....

.....

12 Koningschap in crisis

Uit het hoofd

Wat krijgt Achazja van de profeet Elia te horen als hij doodziek is?	1	Hij zal niet meer van zijn ziekbed opstaan, maar sterven.
Wat moet Jehu doen, als hij gezalfd is?	2	Het huis van Achab uitroeien.
Met welke list laat Jehu alle Baälpriesters doden?	3	Hij nodigt hen uit voor een feest ter ere van Baäl en laat ze doden.
Waarom is God niet tevreden over Jehu?	4	Hij laat de stierenbeelden in Bethel en Dan staan.
Wie is koningin Athalia?	5	Dochter van Achab en Izebel, koningin van Juda.

God lof!

A=1, B=2, C=3 enz. Lees de volgende zin:

9-11 8-5-2 4-5 8-5-5-18-5 12-9-5-6 23-1-14-20 8-9-10 8-15-15-18-20

.....
 13-9-10-14 19-20-5-13 13-9-10-14 19-13-5-11-5-14 23-1-14-20 8-9-10 7-5-5-6-20

.....
 13-9-10 7-5-8-15-15-18 4-1-1-18-15-13

.....
 26-1-12 9-11 8-5-13 1-12

.....
 13-9-10-14 4-1-7-5-14 1-1-14-18-15-5-16-5-14

.....
 Dit is een gedeelte van een psalm. Weet jij welke psalm?

.....

MEMCOOTJE

Maar toch, mijn ziel,
 zwijg voor God,
 want van Hem is mijn verwachting.
 Hij alleen is mijn rots en mijn heil,
 mijn heilige vesting;
 ik zal niet wankelen

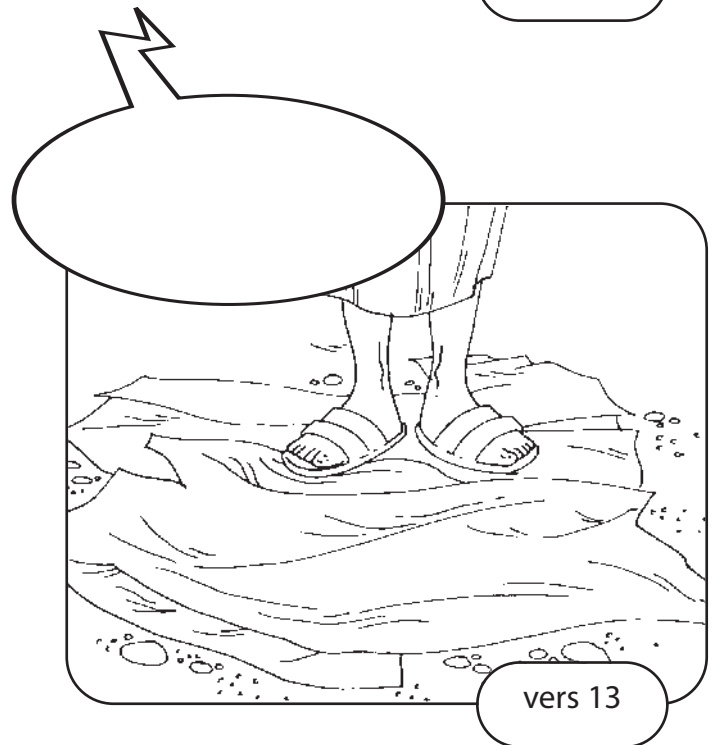
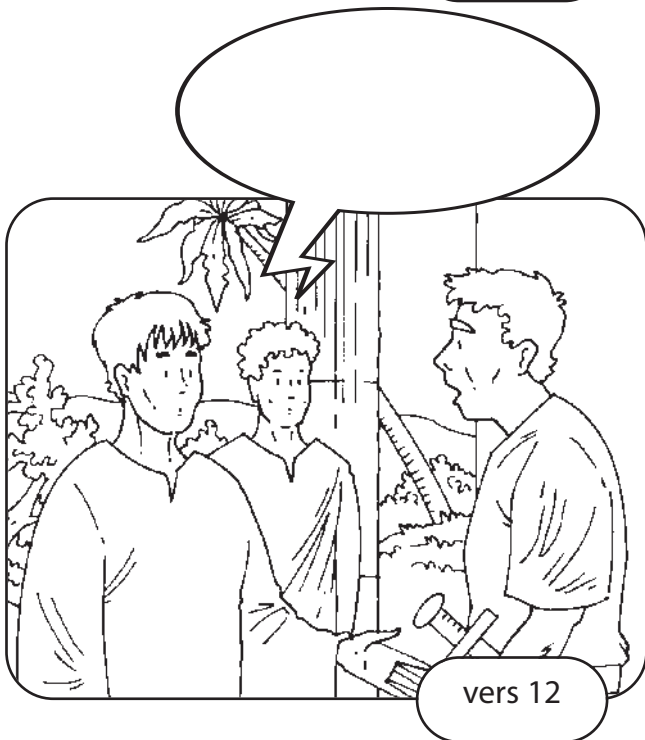
Psalm 62: 6 en 7

12 Koningschap in crisis

Een generaal gezalfd

2 Koningen 9: 6-13

Opdracht: Zet in de spreekwolkjes wat de mensen zeggen. Zoek het maar op in de Bijbel.

13 Koning Hizkia

Uit het hoofd

Wat is de eerste actie van Hizkia als hij koning is?	1	Hij laat de offerhoogten weghalen en herstelt de dienst tot God.
Wie belegert de stad Jeruzalem?	2	De koning van Assyrië, Salmaneser.
Hoe wordt het leger van Assyrië verslagen?	3	Door de engel die 185.000 mannen doodt.
Welk teken krijgt koning Hizkia dat hij nog 15 jaar mag leven?	4	De schaduw op de trap gaat 10 treden achteruit.
Wat doet Hizkia verkeerd als er een gezantschap uit Babel komt?	5	Hij laat vol trots zijn bezittingen zien, behalve de tempel.

Streep maar weg

Jeruzalem	Assyrie	vijg	koning
arsenaal	rabsaris	ziek	trotse
rabsake	tien	bed	Babylon
Hizkia	Juda	zon	vazal
waterbron	tartan		

Welk woord vormen de overgebleven letters?

A	R	S	E	N	A	A	L	S	C
H	S	I	R	A	S	B	A	R	O
M	T	R	O	T	S	E	O	A	N
E	T	I	E	N	Y	N	S	B	O
L	G	N	A	T	R	A	T	S	R
A	N	Z	O	N	I	D	K	A	B
Z	I	C	L	L	E	U	E	K	R
U	N	K	H	A	Y	J	I	E	E
R	O	I	Z	P	Z	B	Z	D	T
E	K	M	A	I	K	A	A	E	A
J	E	G	IJ	V	H	N	V	B	W

MEMOOTJE

Maar de goedertierenheid
van de HEERE is van
eeuwigheid tot eeuwigheid
over wie Hem vrezen.

Psalm 103: 17

13 Koning Hizkia

Schoon schip maken

Stel je voor dat jij de christelijke koning of koningin van Nederland bent. Welke dingen zou jij dan weg doen uit ons land? En welke dingen zou je willen veranderen?

.....

.....

.....

.....

.....

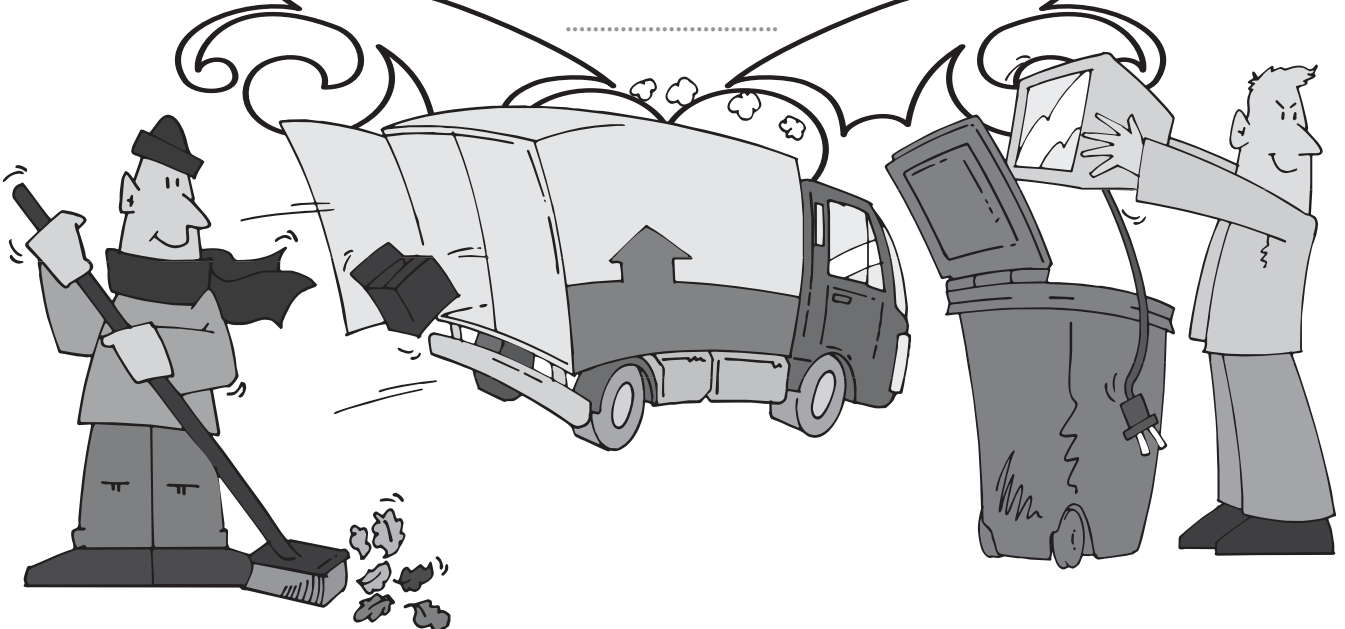
.....

.....

.....

.....

.....

14 Als ballingen naar Babel

Uit het hoofd

Welke zonden worden er genoemd van koning Manasse?	1	Hij doet aan magie en waarzeggerij, hij offert zijn zoon en maakt afgoden.
Wat gebeurt er met Manasse wanneer hij in Assyrië in ballingschap is?	2	Hij heeft spijt en bidt tot God.
Koning Josia is een goede koning. Waarom?	3	Hij laat de afgoden vernietigen en roept op tot bekering.
Door welke koning worden de Judeeërs in ballingschap gevoerd?	4	Door Nebukadnezar, de koning van Babylon.
Hoe lang zal de ballingschap duren?	5	70 jaar.

Bekende koningen

Weet jij nog welke koning wat deed?
Schrijf op elk kaartje welke koning erbij hoort.
Kies uit:

Saul	David	Salomo	Hizkia	Manasse	Josia
------	-------	--------	--------	---------	-------

Krijgt er na zijn ziekte nog 15 jaar bij.

Hij bouwt de tempel. Een wijze koning. Veel spreuken uit het spreukenboek zijn van hem afkomstig.

De eerste koning voor Israël. Hij steekt met kop en schouders boven de mensen uit.

Vereert de hemellichamen en houdt zich bezig met magie. Offert zijn zoon aan de afgoden. Later bekeert hij zich.

Breekt het altaar en de offerhoogte in Betel af. Laat alle afgodsbeelden in het land vernietigen. Hij roept de mensen op om zich met hart en ziel aan de wetten van de Heere te houden.

Omdat hij op de Heere vertrouwt is hij niet bang voor een reus. Hij wil wel de tempel bouwen, maar mag het niet van God.

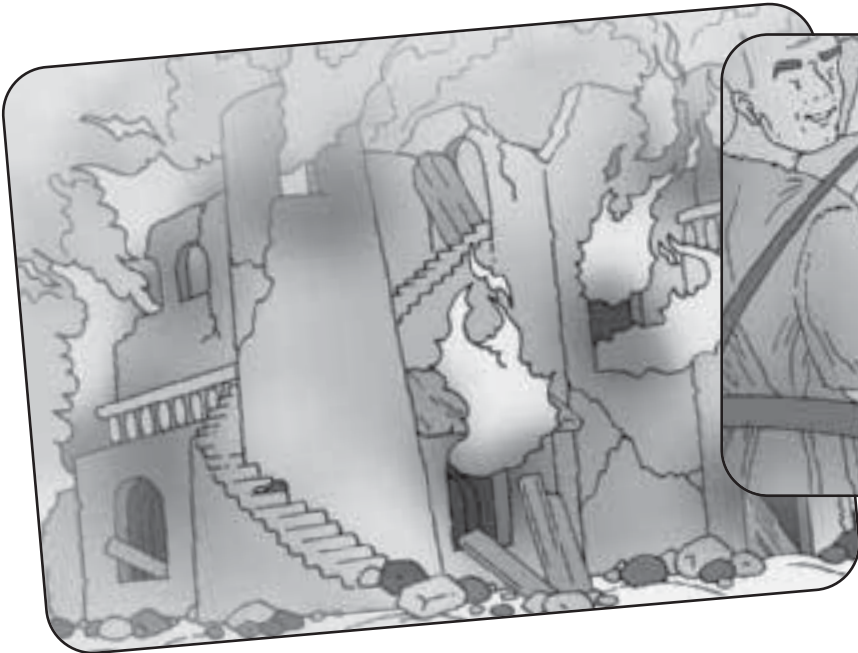
MEMCOTJE

Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw; al waren ze rood als karmozijn, ze zullen worden als witte wol.

Jesaja 1: 18

14 Als ballingen naar Babel

Opdracht: Schrijf bij elke tekening wat er is gebeurd.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15 Bouwen aan het huis van de HEERE

Uit het hoofd

Welke koning geeft de Joden toestemming terug te gaan?	1	Kores.
Welke opdracht krijgen de mensen die terugkeren mee?	2	Ze moeten de tempel in Jeruzalem herbouwen.
Wat maken de Joden bij terugkeer in Jeruzalem als eerste gereed?	3	Het brandofferaltaar.
Door wie worden de Joden tegengewerkt?	4	Door de Samaritanen, die in dat gebied wonen.
Welke feest gaat men vieren bij de heropening van de tempel?	5	Het Pascha.

Een kaart uit Jeruzalem

Amasia stuurt een kaart aan zijn vriend in Babel. Hij tekent wat er in Jeruzalem gebeurt en vertelt in het kort op de achterkant zijn belevenissen.

Kies b.v. uit: de reis erheen, het gereedkomen van het brandofferaltaar, het leggen van de eerste steen van de tempel; het vieren van het Pesachfeest

MEMCOTJE

**Barmhartig en genadig
is de HEERE, geduldig
en rijk aan goedertierenheid.**

Psalm 103: 8

15 Bouwen aan het huis van de HEERE

plak hier een foto van je kerk
of maak een tekening

Mijn kerk

Mijn eigen naam:

.....

Mijn kerk heet:

.....

De belangrijkste persoon in de kerk is:

.....

Mijn kerk staat in:

.....

aan de:

.....

Onze dominee / voorganger heet:

.....

Mijn mooiste muziek in de kerk:

.....

Ik zit met andere mensen in de kerk.

.....

Het fijnste in de kerk vind ik:

.....

Wat ik graag wil voor mijn kerk:

.....

De website van mijn kerk is:

.....

Uit: het KERK-vriendenboek ©

16 Leider Nehemia

Uit het hoofd

Wat is het beroep van Nehemia?	1	Schenker aan het hof van Arthahsasta.
Waarom wil Nehemia naar Juda?	2	Hij wil het volk van God helpen om de muur te herbouwen.
Wat deed Ezra om het volk te onderwijzen?	3	Samen met de priesters de Wet voorlezen.
Wat is een groot strijdpunt van Nehemia?	4	Het uit de weg ruimen van sociale misstanden.
Wat zijn sociale misstanden?	5	Dat de een veel rijker is ten koste van de ander.

Terug naar huis

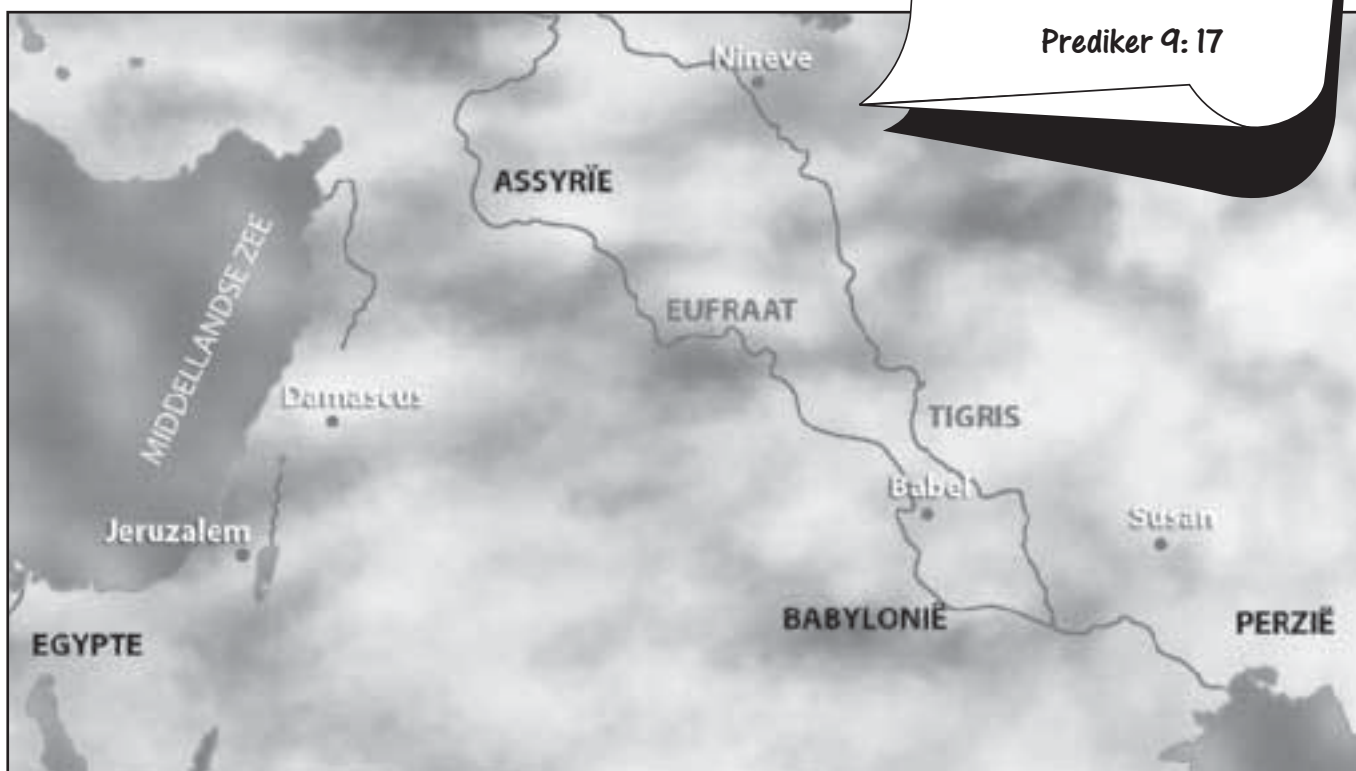
Opdracht: Geef met een rode lijn aan hoe de Israëlieten terug reisden naar Jeruzalem. Hoe lang zouden de mensen er over gedaan hebben?

.....

MEMCOTJE

Woorden van wijzen,
in rust aangehoord, zijn beter
dan het geroep van hem die
over de dwazen heerst.

Prediker 9: 17

16 Leider Nehemia

Rijk en arm

In de tijd van Nehemia zijn er flinke sociale misstanden. De verschillen tussen rijk en arm zijn veel te groot. Nehemia treedt daar tegen op.

Zoek voorbeelden uit de krant over verschillen tussen rijk en arm. Niet alleen van buiten ons land, maar ook uit ons eigen land.

Ik zou armoe in de wereld oplossen door:

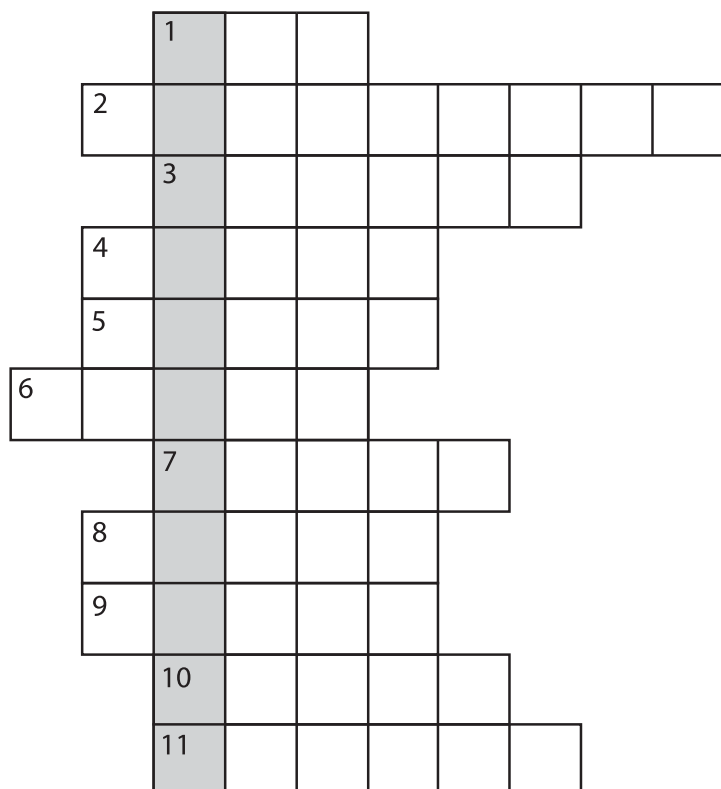
17 Koningin Esther

Uit het hoofd

Hoe heet de vrouw van koning Ahasveros?	1	Koningin Vasthi, ze wil niet op zijn feest verschijnen.
Wie wordt de nieuwe koningin van Ahasveros?	2	Het Joodse meisje Hadassa, bekend als Esther.
Hoe heet de pleegvader van Esther?	3	Mordechai.
Wie wil Mordechai doden?	4	Haman, een Jodenhater en minister van Ahasveros.
Hoe heet het feest dat hoort bij het boek Esther?	5	Poerimfeest, genoemd naar pur (=lot).

Drama in Susan

1 Het lot dat geworpen werd	7 Waar wilde Vasthi niet verschijnen
2 De zoon van Jaïr, uit de stam Benjamin	8 De dienaar van Esther (2: 8)
3 Hadassa	9 Wet van en Perzen
4 De koning heeft het soms op zijn hoofd	10 Stad waar Esther woonde
5 Joodse maand (3: 7)	11 Hoveling die de koning wilde doden (2: 21)
6 Zoon van Hammedatha (3: 10)	

MEMMOOTJE

Een boosdoener verstrikt
zich in zijn kwade daden,
een rechtvaardige
jubelt en juicht.

Spreuken 29: 6

17 Koningin Esther

Israël nu

Veel mensen van het Joodse volk wonen in Israël. Daar is nog steeds veel strijd. Probeer eens berichten daarover in de krant te vinden. Plak de berichten of krantenknipsels die je gevonden hebt hieronder op.

18 Een groot geloof

Uit het hoofd

Hoe werd de zieke man uit Bethesda gezond?	1	Hij wordt gezond door het woord van Jezus.
Wat mochten de discipelen op sabbat niet van de Farizeeën?	2	Aren plukken op de sabbat.
Wie wordt door Jezus op de sabbat in de synagoge genezen?	3	Een man met een verschroepelde hand.
Wat betekent het woord sabbat?	4	Rust.
Waarom prijst Jezus de hoofdman uit Kapernaüm?	5	Om zijn groot geloof en vertrouwen.

Wie zegt wat?

Opdracht: geef spreker en uitspraak dezelfde kleur.

Hoofdman

Jezus

Farizeeën

Heere, ga toch mee, voordat mijn kind sterft

Steek uw hand uit

Mijn knecht ligt thuis verlamd op bed en lijdt hevige pijn

Het is sabbat; het is u niet geoorloofd de ligmat te dragen

Gisteren, een uur na de middag, is de koorts verdwenen

Dienaren

Staan op, pak uw mat op en loop

Hoveling

Joden

Kijk, uw leerlingen doen iets dat op sabbat niet mag

Jezus

Ga heen. En het zal u gaan zoals u geloofd hebt.

MEMCOTJE

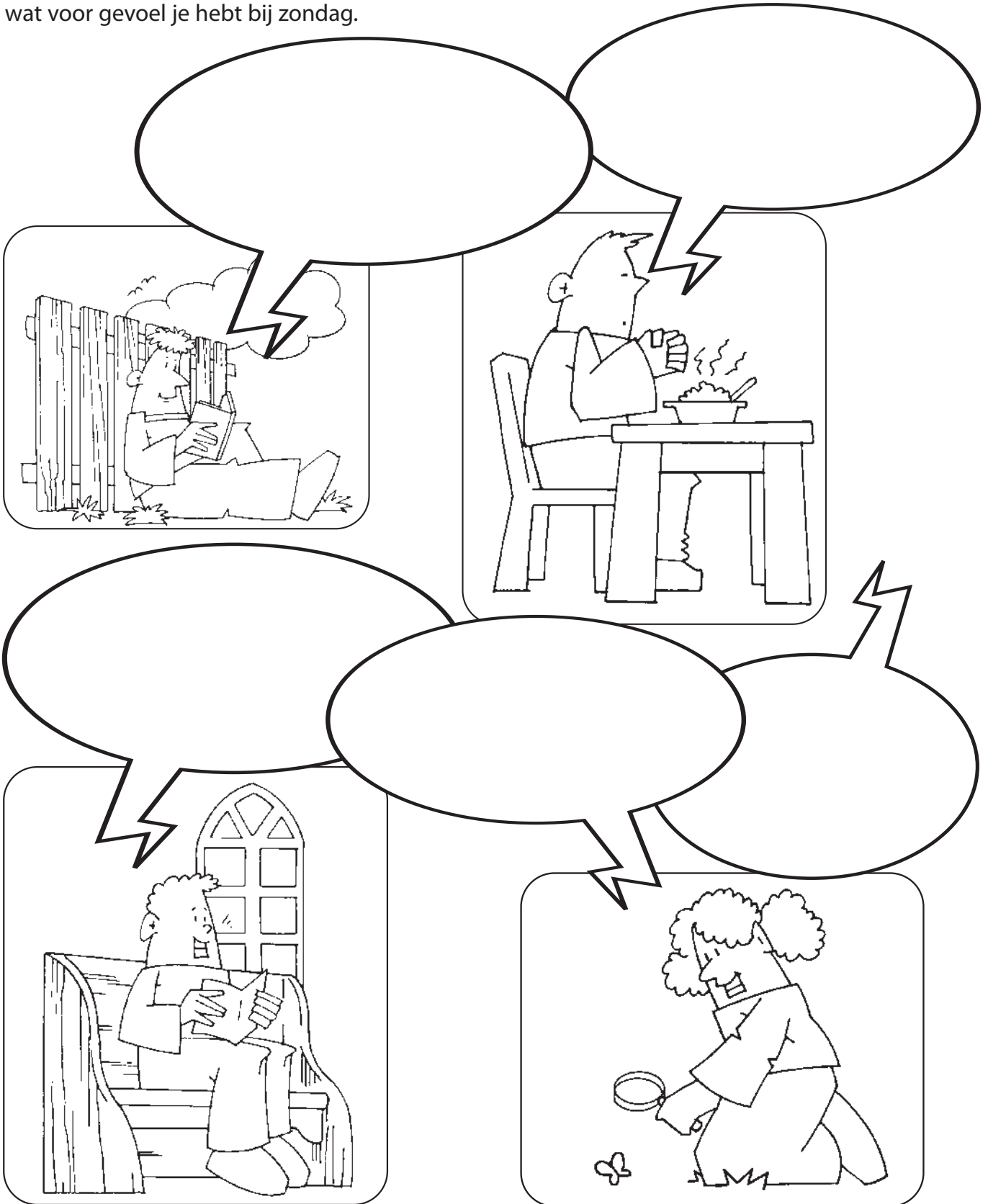
Ga heen.
En het zal u gaan zoals u geloofd hebt.

Mattheüs 8: 13

18 Een groot geloof

Rustdag

God heeft de sabbat ingesteld als rustdag, een dag om Hem te aanbidden en te eren. Schrijf op welke dingen jij graag voor God doet en zou willen doen op de rustdag. Je kunt ook opschrijven wat voor gevoel je hebt bij zondag.

19 Koninklijke geheimen

Uit het hoofd

Wat is een gelijkenis?	1	Een verhaal over iets uit het dagelijks leven met een diepere betekenis.
Waarom vertelt Jezus gelijkenissen?	2	Om de mensen uit te dagen na te denken over wat Hij zegt.
Wat wil Jezus de mensen leren met de gelijkenis over de zaaier?	3	Dat het evangelie door de mensen heel verschillend wordt ontvangen.
Wat wil Jezus de mensen leren met de gelijkenis over het onkruid op de akker?	4	Gelovige en ongelovige mensen leven samen, later komt het oordeel van God.
Wat wil Jezus de mensen leren met de gelijkenis van de schat in de akker?	5	Voor het Koninkrijk van de hemel heb je alles over, dat maakt blij!

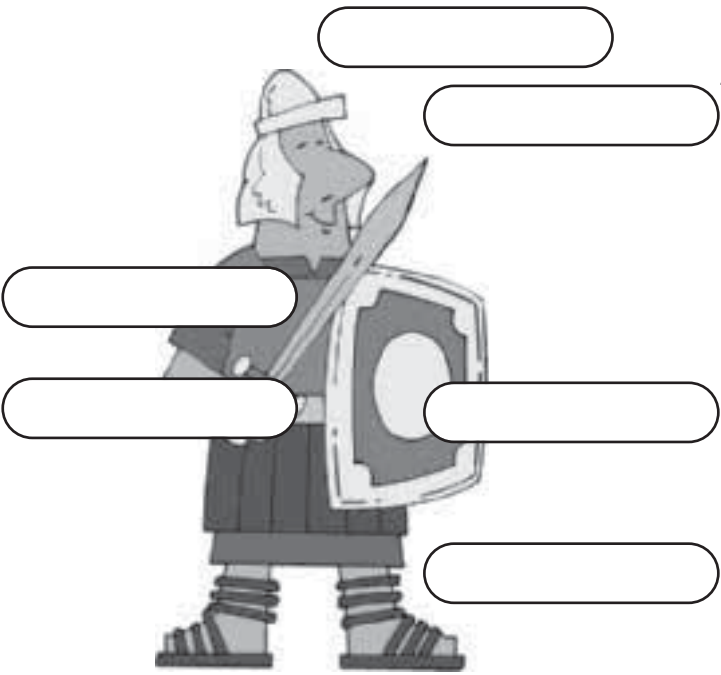
De wapenrusting van God

In de Bijbel staan veel gelijkenissen. Paulus, de beroemde zending, vergelijkt ook dingen uit het leven van zijn tijd met dingen in het Koninkrijk van God.

In de brief aan de kerk in Efeze vertelt hij over een geestelijke wapenrusting.

Zoek maar op in Efeze 6: 10-20 wat hij bedoelt met:

- Gordel =
- Borsttharnas =
- Sandalen =
- Schild =
- Helm =
- Zwaard =

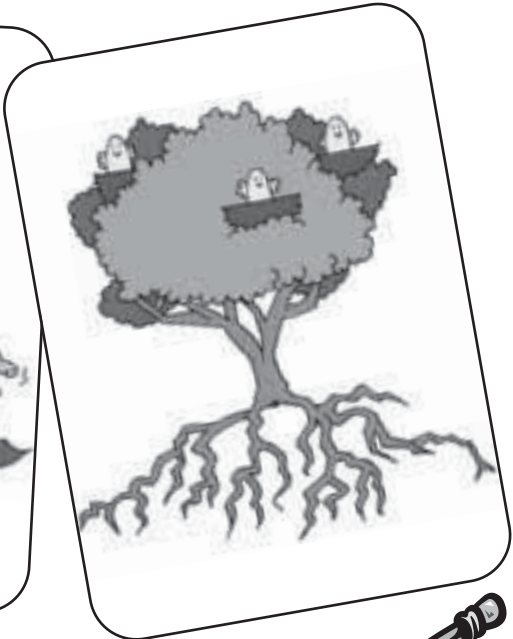

MEMCOTJE

Bij wie in de goede aarde gezaaid is, dat is hij die het Woord hoort en begrijpt.

Mattheüs 13: 23

19 Koninklijke geheimen

.....
.....
.....

.....
.....
.....

Opdracht: zet onder de tekeningen hoe de gelijkenissen heten.

20 Vijf broden en twee vissen

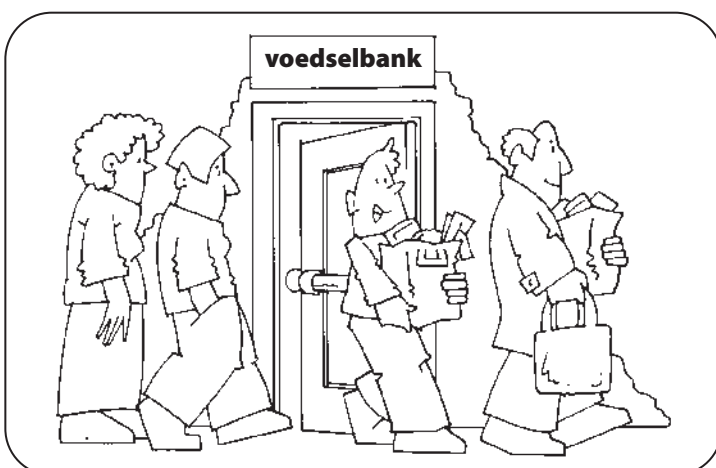
Uit het hoofd

Hoeveel brood is er over nadat Jezus 5000 man te eten heeft gegeven?	1	Twaalf manden brood.
Hoe reageren de mensen na het wonder van de spijziging?	2	Ze willen Jezus dwingen mee te gaan om Hem tot koning uit te roepen.
Wat wil Jezus de discipelen leren tijdens de wonderlijke maaltijd?	3	Dat Hij het brood des levens is.
Waarom verdrinkt Petrus bijna, als hij over het water naar Jezus loopt ?	4	Hij begint opeens te twifelen.
Hoe heet de maaltijd wanneer christenen in de kerk het brood breken?	5	Het heilig avondmaal of maaltijd van de Heere.

Wonderlijk!

Door de wonderen die Jezus doet, wil Hij iets duidelijk maken. Kijk maar eens naar de wonderen in het lijstje hieronder en vul het in.

	Wat doet Jezus?
zieken	
blinden	
doofstommen	
melaatsen	
verlamden	
bezetenen	
doden	
wonderlijke maaltijd	
storm op het meer	

MEMCOTJE

In het begin was het Woord
en het Woord was bij God
en het Woord was God.

Johannes 1: 1

20 Vijf broden en twee vissen

Opdracht: schrijf onder de tekeningen het verhaal van de wonderbare spijziging.

21 De goede herder

Uit het hoofd

Welke les kun je leren uit veel gelijkenissen?	1	Als Jezus jou(w) schulden vergeeft, moet je ook anderen vergeven.
Hoe geneest Jezus een blindgeborene?	2	De man moet het slijk van zijn ogen wassen in het badwater Siloam.
Wat doen de Farizeeën met de genezen blindgeborene?	3	Hij mag van hen niet meer in de synagoge komen.
Met wie vergelijkt Jezus zich vaak?	4	Met een goede Herder.
Waarom volgen schapen een herder?	5	Zij (her)kennen zijn stem.

Ik ben!

Jezus geeft zichzelf soms namen die wijzen op de bijzondere rol die Hij voor de mensen vervult. Zoek in de teksten die naam op en schrijf deze erbij.

MEMCOTJE

*Ik ben de goede Herder
en Ik ken de Mijnen
en word door de Mijnen
gekend.*

Johannes 10: 14

Johannes 8: 12
Ik ben

Johannes 10: 7
Ik ben

Johannes 14: 6
Ik ben

Johannes 15: 1
Ik ben

Johannes 10: 11
Ik ben

21 De goede herder

De blindgeborene

Hieronder zie je 3 tekenvakken waarin je het verhaal van de blindgeborene natekent, gebruik ook spreekwolkjes. Het verhaal staat in Johannes 9 : 1-41

vers 8 en 9

De blinde man is genezen, hij praat met de buren.

De blinde man in gesprek met zijn ouders en de Farizeeën.

vers 18 – 20

vers 35 -38

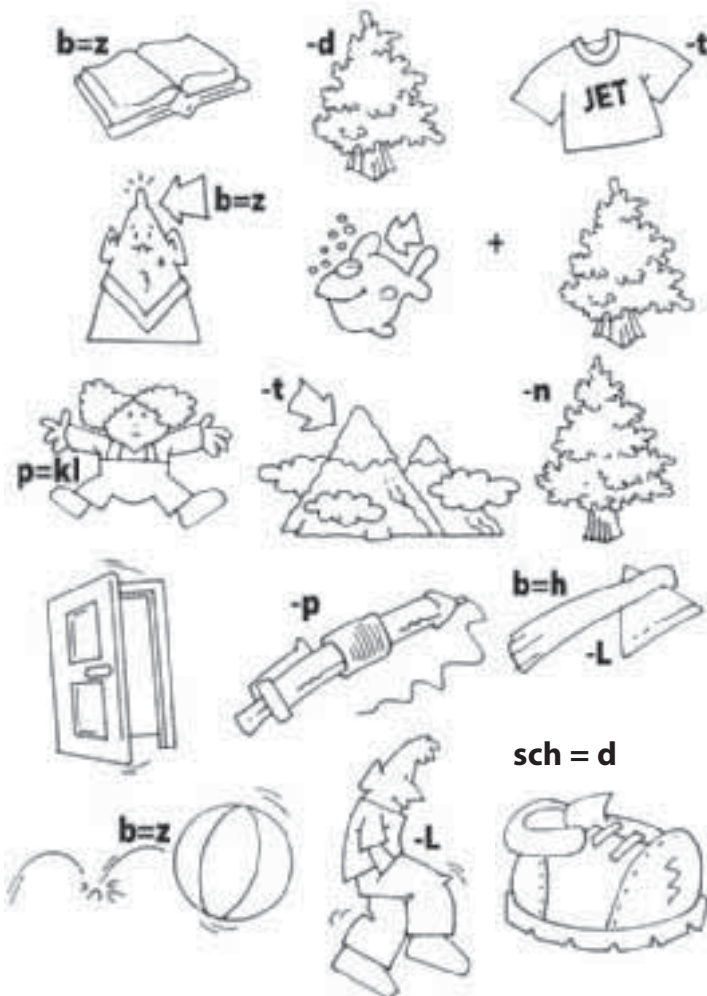
Jezus in gesprek met de man die eerst blind was.

22 Feest in de hemel

Uit het hoofd

Waarom keert de jongste zoon terug naar huis?	1	Hij heeft geen geld en geen eten meer.
Hoe reageert de vader op de terugkeer van zijn jongste zoon?	2	Hij geeft zijn zoon kleren, een ring, sandalen en slacht het gemeste kalf.
Wat is er verkeerd aan het gedrag van de oudste zoon?	3	Hij is niet blij met het berouw van zijn jongere broer.
Wat leren wij van de gelijkenis over het schaap dat kwijt was?	4	Dat we blij moeten zijn als mensen berouw hebben en tot God komen.
Wat leren we van de gelijkenis van de onrechtvaardige rentmeester?	5	Dat we verstandig met ons geld en ons bezit om moeten gaan.

Wie is daar?

MEMCOTJE

Ik zeg u dat er evenzo blijdschap zal zijn in de hemel over één zondaar die zich bekeert, meer dan over negenennegentig rechtvaardigen die de bekering niet nodig hebben.

Lukas 15: 7

Oplossing:

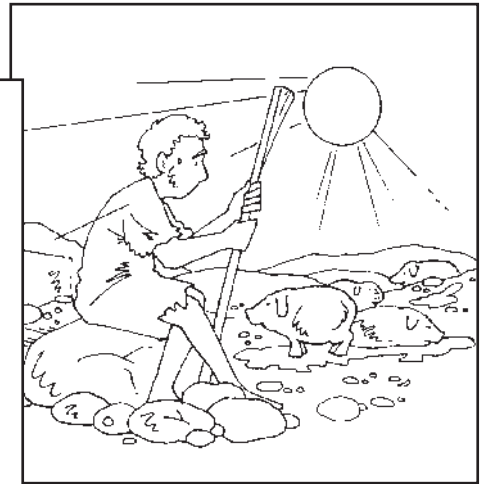
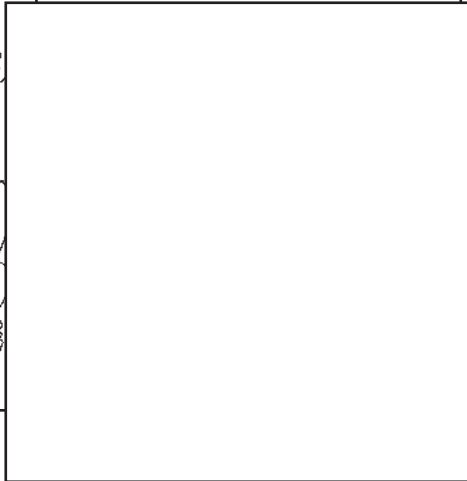
.....

.....

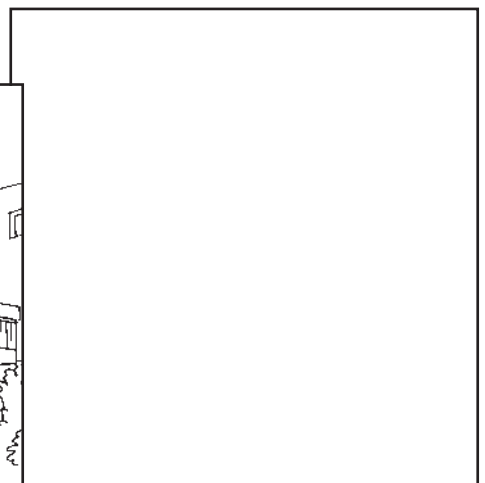
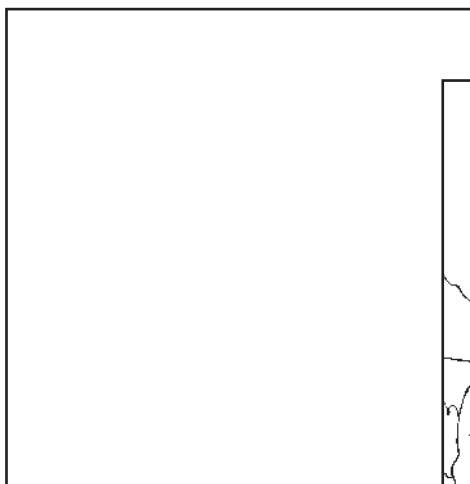
22 Feest in de hemel

De gelijkenis van de wachtende vader

Hieronder is de gelijkenis van de wachtende vader uitgebeeld in een stripvertelling. Op sommige plekken is er een strip getekend, maar is er geen geschreven tekst. Deze tekst mag jij opschrijven. Op andere plekken is er wel tekst, maar is er geen tekening. Hier mag jij een tekening maken!

De jongste viert feest samen met zijn vrienden.

De vader staat op de uitkijk. Komt zijn jongste zoon misschien vandaag terug?

Laten we feest vieren, want mijn zoon was verloren en is teruggevonden!

23 Rijke en arme mensen

Uit het hoofd

Wat leert Jezus ons met de gelijkenis over de rijke man en de arme Lazarus?	1	Dat je nu moet luisteren naar Gods wil en niet moet wachten tot het te laat is.
Waar is de arme Lazarus na zijn dood?	2	Bij Abraham op schoot.
Waar is de rijke man na zijn dood?	3	In de hel.
Wat leert Jezus ons in de gelijkenis over de Farizeeër en de tollenaar?	4	Het is belangrijk om echt berouw te hebben.
Wat leert Jezus ons met de gelijkenis over de arbeiders in de wijngaard?	5	Iedereen die gelooft, mag het koninkrijk der hemelen binnengaan.

Houding

In de gelijkenissen die Jezus vertelde, komen allerlei mensen voor. Op de rechthoekige kaartjes hieronder worden er enkele genoemd. Op de ronde kaartjes staan dingen die bij deze mensen horen. Deze eigenschappen zeggen iets over hun houding. Bij elk rechthoekig kaartje hoort een rond kaartje. Verbind de kaartjes die bij elkaar horen met elkaar.

MEMOOTJE

En al wie huizen of broers of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers zal verlaten hebben omwille van Mijn Naam, die zal honderdvoudig ontvangen en het eeuwige leven beërven.

Mattheüs 19: 29

Rijke man in dure kleren

Vol liefde

Dagloners die de hele dag hard hebben gewerkt

Eenvoudig

Een bedelaar die Lazarus heet

Trots

Landheer

Bedroefd en berouwwol

Biddende tollenaar in de tempel

Jaloers

Egoïstisch

Biddende Farizeeër in de tempel

23 Rijke en arme mensen

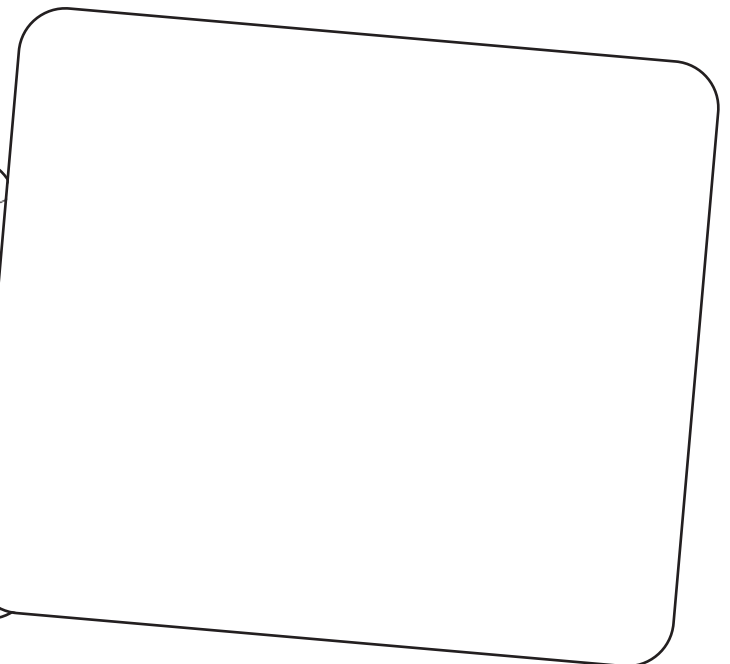
Gelijkenissen

Elke illustratie hieronder hoort bij een gelijkenis. Weet jij welke gelijkenissen getekend zijn? Schrijf je antwoord eronder. Teken ook zelf over een gelijkenis.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

24 Jezus is Koning

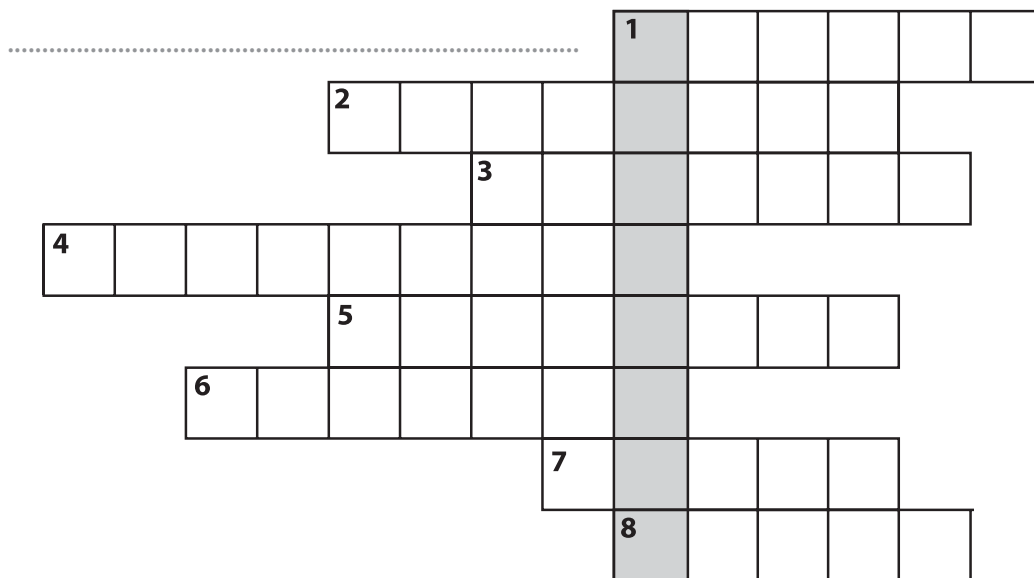
Uit het hoofd

Via welke stad gaat Jezus voor de laatste keer naar Jeruzalem?	1	Via Jericho, de poort van Judea, ook wel palmstad genoemd.
Hoe noemen we mensen die feest gaan vieren in de tempel?	2	Pelgrims.
Hoe heet één van de blinde mannen die bij Jericho wordt genezen door Jezus?	3	Bartimeüs.
Wie zijn in de dagen van Jezus leiders van het volk?	4	Priesters, wetgeleerden en oudsten.
Waarom willen de leiders van het volk Jezus doden?	5	Ze willen Jezus niet erkennen als Koning en als Verlosser.

Poort van Juda

- 1 Feest waarop een lam geslacht wordt
- 2 Een akker vol wijnstokken
- 3 Een reiziger naar een groot feest
- 4 De stad van de tempel
- 5 Iemand die in de tempel werkt
- 6 Johannes de Doper was een
- 7 Ander woord voor meester
- 8 Jezus stamt af van de grote koning...

Van boven naar beneden; een andere naam voor Jericho:

MEMCOTJE

Want ik zeg u dat aan een ieder die heeft, gegeven zal worden. Maar van hem die niet heeft, zal ook afgenomen worden wat hij heeft.

Lukas 19: 26

24 Jezus is Koning

Op de wolken

We weten niet wanneer de Heere Jezus zal terug komen. Zelfs Jezus weet het niet, alleen de Vader in de hemel.

Maar als je zou weten dat Jezus over twee weken terug zal komen, wat zou je dan allemaal nog willen doen? Praat er ook thuis met je familie over. Je kunt samen een lijst maken, maar je mag het ook zelf doen.

25 Het bruiloftsfeest

Uit het hoofd

Waarom vertelt de Heere Jezus gelijkenissen?	1	Om scheiding tussen geloof en ongelooft te maken.
Waar vergelijkt de Heere Jezus het koninkrijk van God mee?	2	Hij vergelijkt het met een bruiloftsfeest.
Wat moet je in ieder geval doen als je naar een bruiloft gaat?	3	Zorgen dat je feestkleding aan hebt.
Waarom zijn de domme meisjes niet verstandig?	4	Ze hebben geen extra olie voor de lampen meegenomen.
Waarom komt de bruidegom midden in de nacht naar het feest?	5	Omdat zelfs Jezus niet weet wanneer Hij terugkomt.

Gelijkenissen van Jezus

Streep door wat geen gelijkenis is. Lees dan de uitspraak die er staat in hoofdletters en schrijf hem eronder!

De verloren zoon	D
De rode wolf	O
De koning en de drachmen	E
Het verdwaalde schaap	B
De prins en de prinses	A
Het kikkertje met spijt	A
De prinses en de erwt	S
Rijke man en arme Lazarus	R
De talenten	U
De arme koning	G
De verborgen schat	I
De vervelde snoekbaars	L
De slechte pachters	D
Het lieve meisje	U
De koning en de koningin	F
De zaaier	I
De appelboom	M
De twee vrienden	E
Machtige legers	R
De vijgenboom	S
De verloren zoon	D
De verloren portemonnee	K

De verloren mantel	O
Arbeiders in de wijngaard	E
Het verre land	M
De slimme houthakker	E
De kastanjeboom	IJ
De verloren Euro	G
De tien bruidsmeisjes	K
De boer en de boerin	K
De Farizeeër en tollenaar	E
De vriendelijke engel	P
De slimme rentmeester	R
De rechter en de slaaf	U
De lamp die nooit uitging	S
De rechter en de weduwe	K
.....	

MEMCOTJE

Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

Mattheüs 22: 14

25 Het bruiloftsfeest

Een bruiloft is een fantastisch feest! Twee mensen gaan trouwen! Plak eens wat mooie dingen van zo'n feest bij elkaar. Denk aan bruidsfoto's, uitnodigingen, een knielend echtpaar in de kerk, familie in mooie kleren, een trouwauto..... Maak er iets moois van!

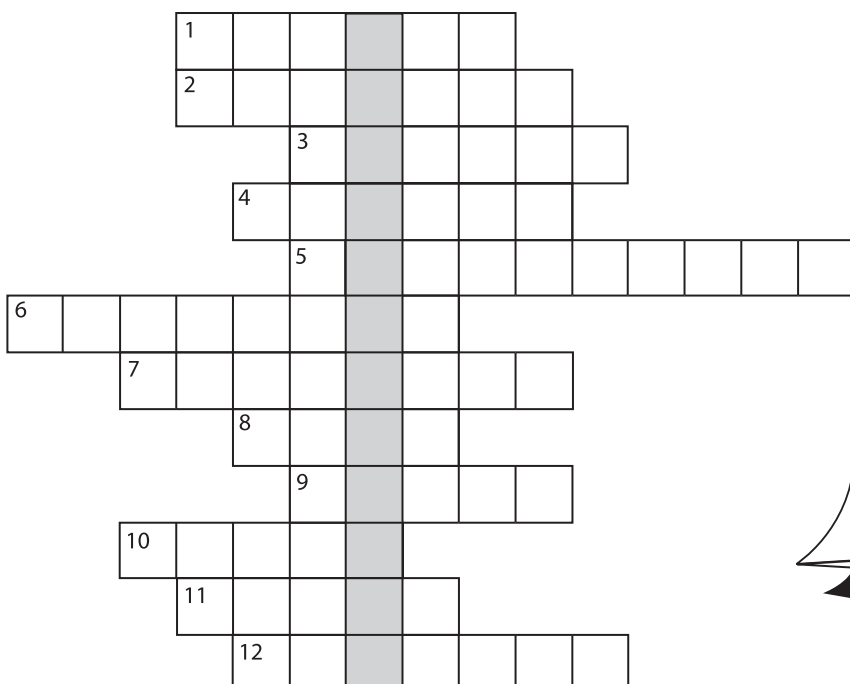
26 Feestelijke voorbereiding

Uit het hoofd

Hoe heten de ouders van Johannes de Doper?	1	Zacharias en Elizabet.
Tijdens welke gebeurtenis in de tempel verschijnt de engel Gabriël?	2	Tijdens het offeren van wierook door Zacharias.
Welke straf krijgt Zacharias voor zijn ongelof?	3	Hij kan niet meer praten.
Welke boodschap krijgt Maria van de engel Gabriël?	4	Maria zal een zoon krijgen, door de Heilige Geest.
Wanneer kan Zacharias weer praten?	5	Als hij bij de besnijdenis van zijn zoon schrijft: Johannes is zijn naam!

Kerstpuzzel

- Een paar tortel of twee jonge (welk dier?)
 - De koning die kinderen laat doden in Bethleem:
 - De wijzen komen uit het
 - Iemand die voor een kudde schapen zorgt:
 - Geboorteplaats van Jezus:
 - De vrouw van Zacharias:
 - De woonplaats van Jozef:
 - De wijzen zagen de ...
 - Een geschenk van de wijzen:
 - Dit was Maria voordat ze met Jozef trouwde:
 - De man van Maria:
 - Johannes betekent: God is...
- Welk woord staat er van boven naar beneden in het grijze gedeelte?
.....

MEMCOTJE

En jij, kind, zult een profeet van de Allerhoogste genoemd worden, want je zult voor het aangezicht van de Heere uit gaan om Zijn wegen gereed te maken.

Lukas 1: 76

26 Feestelijke voorbereiding

Kerstfeest: kaarsjes aan, lichtjes die overal branden, lekker eten... is dit echt gezellig?

Word je vanzelf blij wanneer de lichtjes in de boom branden?

Een feest is een goed en geslaagd feest als je het goed voorbereidt.

Dit geldt ook voor het Kerstfeest.

Hoe gaan mensen om met het Kerstfeest?

Ga dit maar eens vragen aan je ouders, familie, vrienden, vriendinnen, buren, kennissen.

ouder(s): Waar denkt u aan bij Kerstfeest?

.....

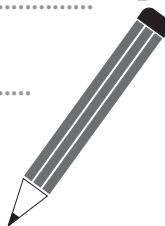
.....

.....

.....

.....

.....

buren: Waar denkt u aan bij Kerstfeest?

.....

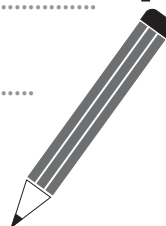
.....

.....

.....

.....

.....

vriend: Waar denkt u aan bij Kerstfeest?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

vriendin: Waar denkt u aan bij Kerstfeest?

.....

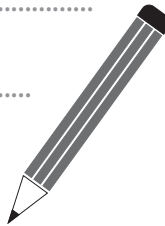
.....

.....

.....

.....

.....

ik: Waar denk ik aan bij Kerstfeest?

.....

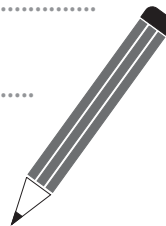
.....

.....

.....

.....

.....

27 Het feest van de geboorte

Uit het hoofd

Wie horen als eerste het bericht dat Jezus is geboren?	1	De herders in het veld.
Wat is het teken dat de herders krijgen van de engel?	2	Ze zullen het kind vinden in doeken gewikkeld en het ligt in een kribbe.
Welke geschenken geven de wijzen uit het Oosten aan Jezus?	3	Goud, wierook en mirre.
Wat doet Herodes wanneer de wijzen hem op de terugweg niet komen bezoeken?	4	Hij doodt alle kinderen in Bethlehem van 2 jaar en jonger.
Naar welk land vluchten Jozef en Maria met Jezus?	5	Naar Egypte.

Driekoningen

In de bijbel wordt niet gezegd hoeveel wijzen uit het oosten op bezoek kwamen bij Jozef, Maria en Jezus. Vanwege het feit dat de wijzen drie geschenken meebrachten, werd later in de geschiedenis bedacht dat er drie wijzen waren. In de 15de en 16de eeuw ontstond er n.a.v de komst van de wijzen uit het oosten het Driekoningen feest. Het is eeuwenlang het feest van de armen geweest. Mensen gingen van deur tot deur en al zingend bedelzen ze om wat eten of geld. Dit bedelzingen mocht van kerst tot 6 januari. Toen er niet meer zo'n grote armoede heerste, werd het zingen meer een feest.

Kinderen gaan nu vaak verkleed als Driekoningen zingend langs de deuren met een ster in hun hand en ze hopen dat ze wat snoepgoed krijgen.

Soms bakken vaders of moeders een koek met drie bonen erin verstoppt: twee witte en een bruine. Dat is om de mensen eraan te herinneren dat twee van de koningen wit waren en één bruin. Het kind dat de bruine boon krijgt, mag die dag koning zijn en is dan de baas.

In spaansprekende landen wachten de kinderen de komst van de Drie Koningen met evenveel spanning af,

zoals wij in Nederland Sinterklaas.

Op de avond voor 6 januari leggen ze stro en water onder hun bed. Want je weet nooit of de kamelen van de drie wijzen, onderweg naar Bethlehem, even halt houden en geschenken uitdelen.

Wat zijn de namen van de 'drie Koningen'?

.....

.....

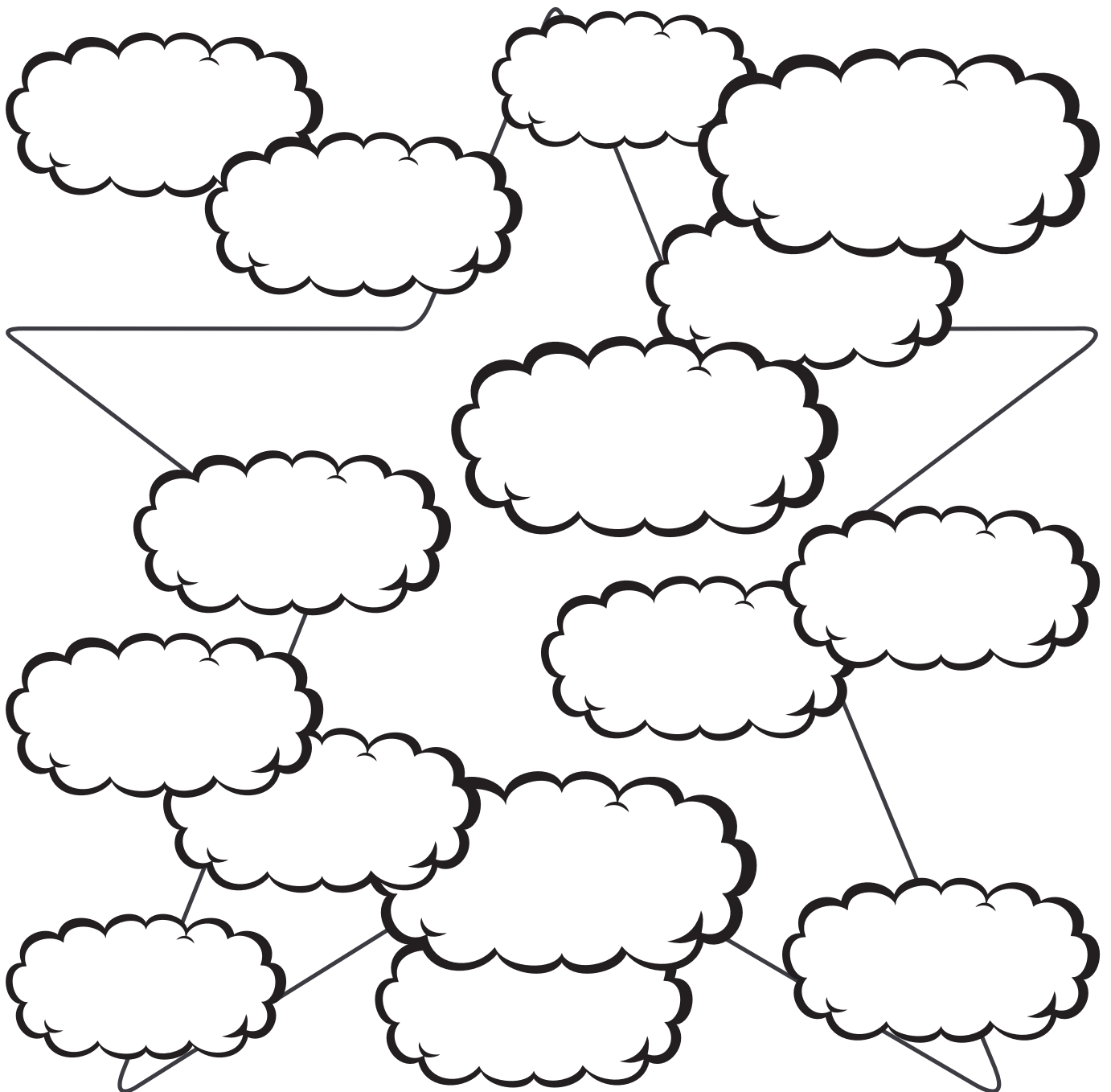
.....

MEMMOOTJE

Heden is voor u in de stad van David de Zaligmaker geboren; Hij is Christus, de Heere.

Lukas 2: 11

27 Het feest van de geboorte

In de bijbel komen veel namen van de Heere Jezus voor. Hieronder staan er wel 25.
Zoek een aantal op en schrijf ze hierboven op de ster.

Psalm 2: 2
Jesaja 7: 14
Jesaja 9: 6
Jesaja 11: 10
Zacharia 6: 12
Mattheüs 1: 16
Mattheüs 2: 23

Mattheüs 8: 20
Mattheüs 15: 22
Markus 1: 1
Johannes 1: 1
Johannes 1: 29
Johannes 1: 39
Johannes 6: 48

Johannes 8: 58
Johannes 10: 9
Johannes 10: 11
Johannes 15: 1
Handelingen 3: 14
2 Petrus 1: 19
Openbaring 1: 8

Openbaring 5: 5
Openbaring 5: 13
Openbaring 17: 14
Openbaring 22: 16

28 Onschuldig!

Uit het hoofd

Naar welke tuin gaat Jezus om te bidden?	1	Naar een olijfgaard, Gethsémané.
Welk teken heeft Judas met de soldaten afgesproken om aan te wijzen wie Jezus is?	2	Hij zal die persoon een kus geven.
Waarom laat de hogepriester valse verklaringen tegen Jezus afleggen?	3	Omdat er niemand is die iets slechts over Jezus kan vertellen.
Wat vraagt Pilatus als eerste aan Jezus?	4	Bent u de koning van de Joden?
Welke gevangene komt vrij, als Pilatus het volk laat kiezen?	5	Barabbas.

Niet schuldig?

Zoek de uitspraken en de personen die ze gezegd hebben bij elkaar. Geef dat dezelfde kleur.

MEMCOTJE

‘Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan. Maar niet zoals Ik wil maar zoals u wilt.’

Mattheüs 26: 39b

Speech bubbles and names to be matched:

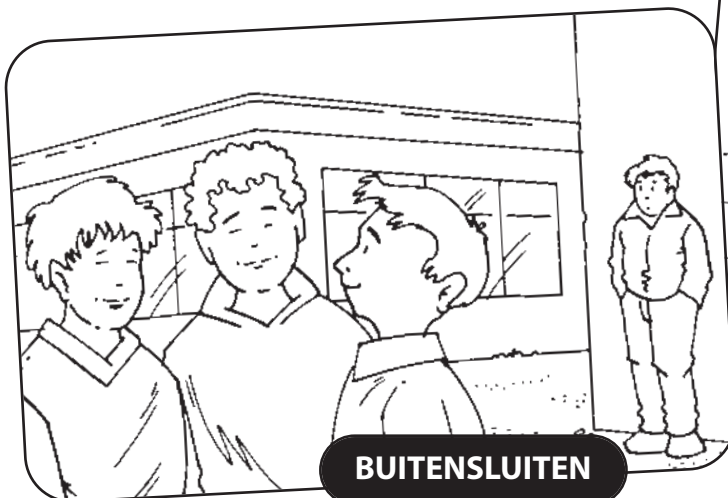
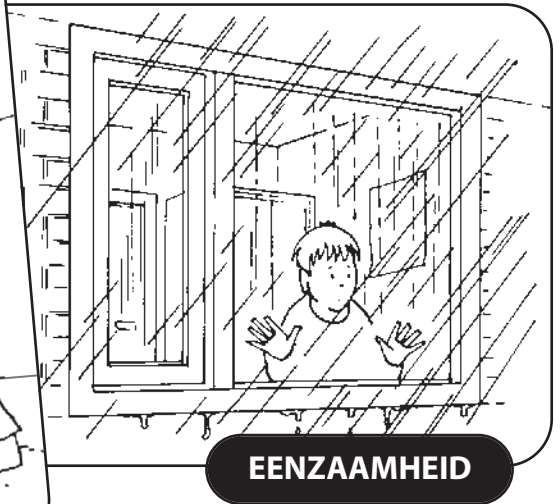
- Speech bubbles:**
 - Aan het kruis met hem!
 - Blijven jullie daar zitten. Ik ga daar bidden.
 - Gegroet, rabbi!
 - Bent u de koning der Joden?
 - Echt, ik ken die man niet!
 - Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!
 - Om hem heb ik namelijk vannacht in een droom veel moeten doorstaan.
 - Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?
- Names:**
 - Judas
 - Hogepriester
 - Het volk
 - Vrouw van Pilatus
 - Pilatus
 - Petrus
 - Dienstmeisje
 - Jezus

28 Onschuldig!

Vrienden

Jezus heeft het moeilijk in de week voordat Hij gaat sterven. Hij heeft zijn vrienden nodig, maar ze laten hem allemaal in de steek.

Op deze bladzijde zie je vier situaties waarbij de hulp van een vriend hard nodig kan zijn. Schrijf onder de tekeningen welke hulp jij in dat geval zou geven.

29 Toegang vrij!

Uit het hoofd

Waarom weigert Jezus van de wijn te drinken?	1	Jezus wilde zijn lijden met een heldere geest volbrengen.
Wat betekent het woord 'volbracht'?	2	Tot een goed einde brengen.
Waar wordt Jezus begraven?	3	In een rotsgraf in de tuin van Jozef van Arimathea.
Wat nemen de vrouwen op de eerste dag van de week mee naar het graf?	4	Ze nemen geurige olie mee.
Waarom is de opstanding van Jezus zo belangrijk?	5	Omdat we zo weten dat de dood overwonnen is en geen macht meer heeft.

Het lijden van Gods Zoon

In het Oude Testament, onder andere in de Psalmen, lees je al over het lijden van Jezus. Lees de volgende teksten en schrijf op wat deze teksten over het lijden van Jezus vertellen.

Psalm 22:18-19

Zij zien het aan, zij grijnzen naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad.

.....

.....

Psalm 69:22

Ja, zij hebben mij gal als voedsel gegeven, in mijn dorst hebben zij mij azijn laten drinken.

.....

.....

Amos 8: 9

Op die dag zal het gebeuren, spreekt de Heere HEERE, dat Ik de zon 's middags zal laten ondergaan; op klaarlichte dag zal Ik het land duister maken.

.....

MEMCOTJE

Waarom zoekt u de Levende bij de doden?
Hij is hier niet,
maar Hij is opgestaan.

Lukas 24: 5-6

29 Toegang vrij!

Een wonderlijk sterven

Opdracht: schrijf bij de tekeningen het verhaal over het sterven van Jezus.

.....

.....

.....

.....

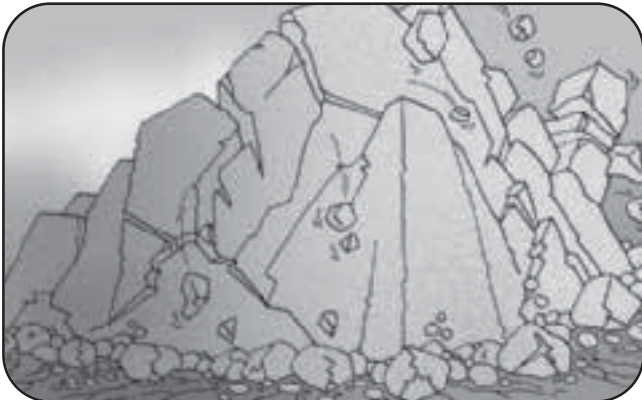
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

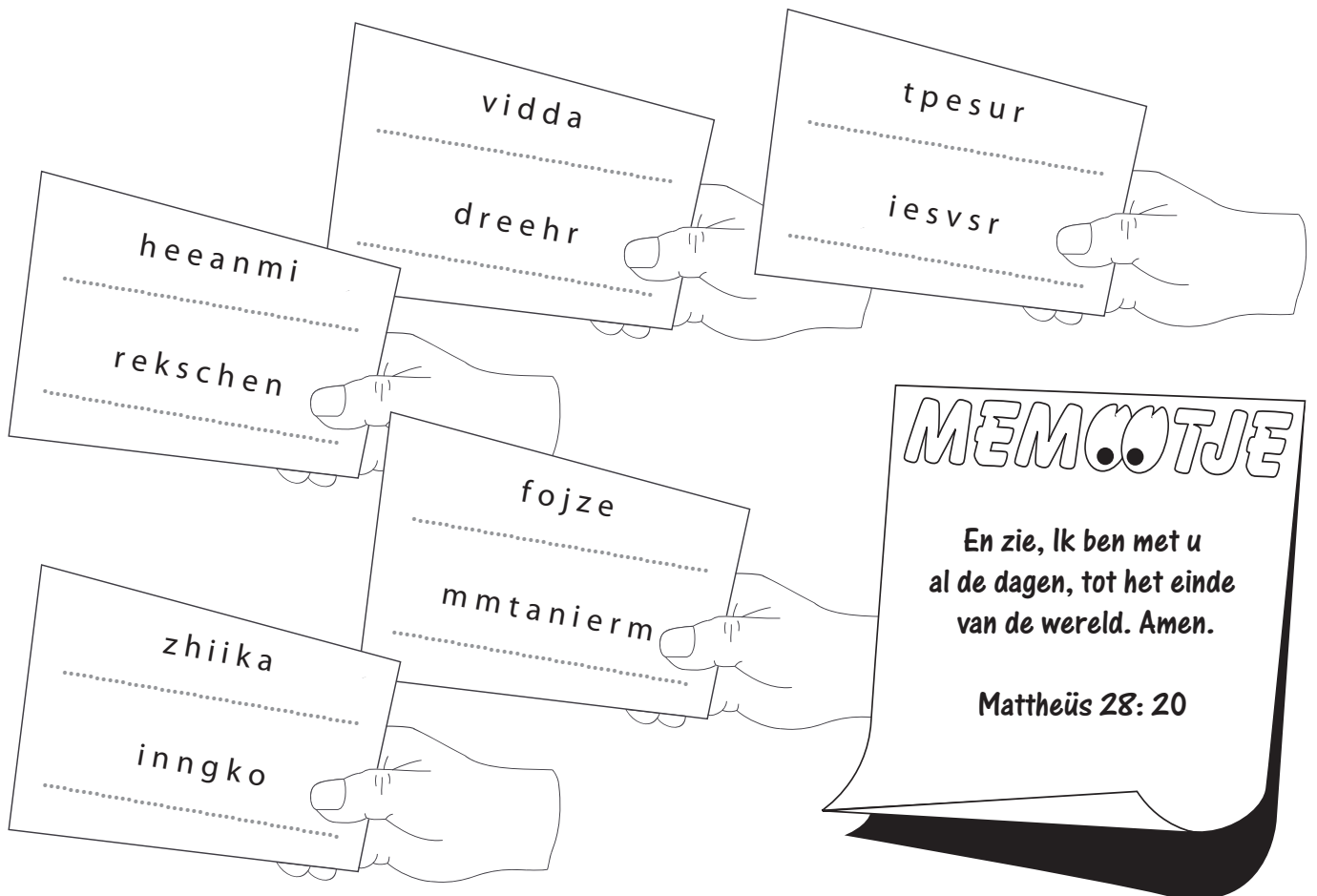
30 Ik ben het!

Uit het hoofd

Welke geruchten hebben de Emmaüsgangers over Jezus gehoord?	1	Dat Hij opgestaan is uit: de dood.
Waarom geloven de Emmaüsgangers niet in de opstanding?	2	Ze zijn zelf bij het graf gaan kijken en hebben Hem niet gezien.
Waarom denken de discipelen dat Jezus een geest is?	3	Omdat Hij plotseling bij hen in de kamer staat.
Hoe reageert Thomas als hij Jezus ziet?	4	Hij spreekt een geloofsbelijdenis uit: 'Mijn Heere en mijn God'.
Waaruit blijkt dat Jezus Petrus vergeven heeft?	5	Petrus mag voor de schapen van de kudde van Jezus zorgen.

Visitekaartjes

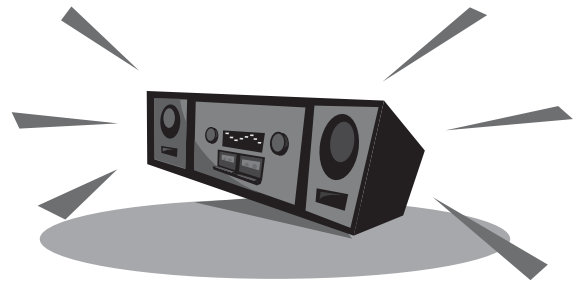
Op de visitekaartjes staan de namen van diverse mensen uit de Bijbel en hun beroepen. De letters van hun namen zijn door elkaar gemixt. Zoek de goede namen en de goede beroepen.

30 Ik ben het!

Radio

In ons land kun je vrij naar programma's op de radio luisteren. Ook naar programma's die over God gaan. Zoek in de krant aankondigingen van zulke programma's en plak ze hier op. Maar hoe gaat het in landen waar deze vrijheid niet is? Kijk op de site van Trans World Radio (www.transworldradio.nl). Lees daar de reacties (luisteraars/brieven van luisteraars) en plak ze er eventueel bij.

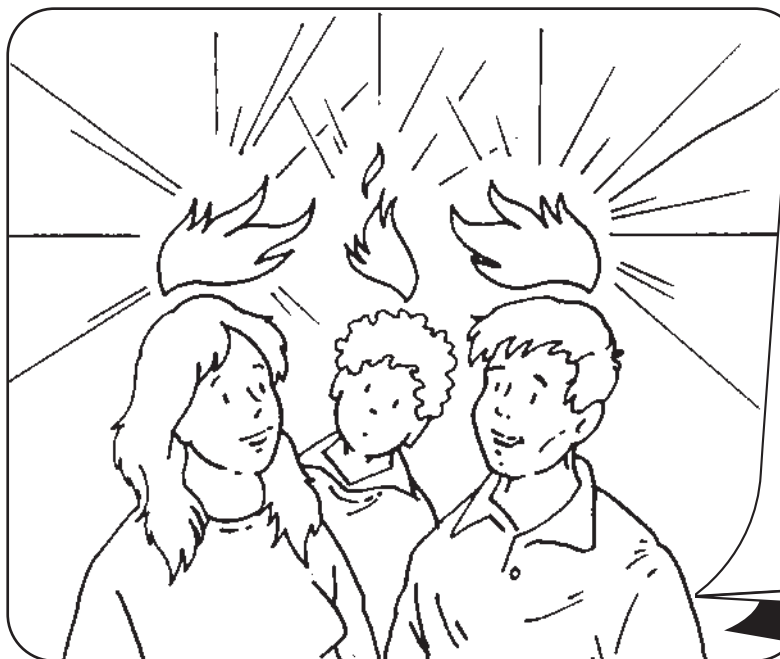
31 Jezus komt terug

Uit het hoofd

Wie zal de leerlingen komen helpen als Jezus weg is?	1	De trooster, dat is de Heilige Geest.
Hoe noemen we de dag dat Jezus zal terugkomen?	2	De jongste dag.
Waar is de Heere Jezus nu?	3	In de hemel, aan de rechterhand van zijn Vader.
Wat vieren we met Pinksteren?	4	Dat de Heilige Geest wordt uitgestort over de volgelingen van Jezus.
Wat doet de Heilige Geest?	5	Hij bezielt de volgelingen van Jezus Christus.

In vuur en vlam

Als je ergens voor in vuur en vlam staat, dan wil je daar veel voor doen. Want je vindt iets heel mooi. Na Pinksteren stonden de discipelen in vuur en vlam voor Jezus. De mensen op de tekening ook!... Wat zouden die mensen allemaal gaan doen voor de Heere Jezus? Bedenk eens dingen die je kunt doen en schrijf die onder de tekening.

MEMCOOTJE

Maar u zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal; en u zult Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem als in heel Judea en Samaria en tot aan het uiterste van de aarde.

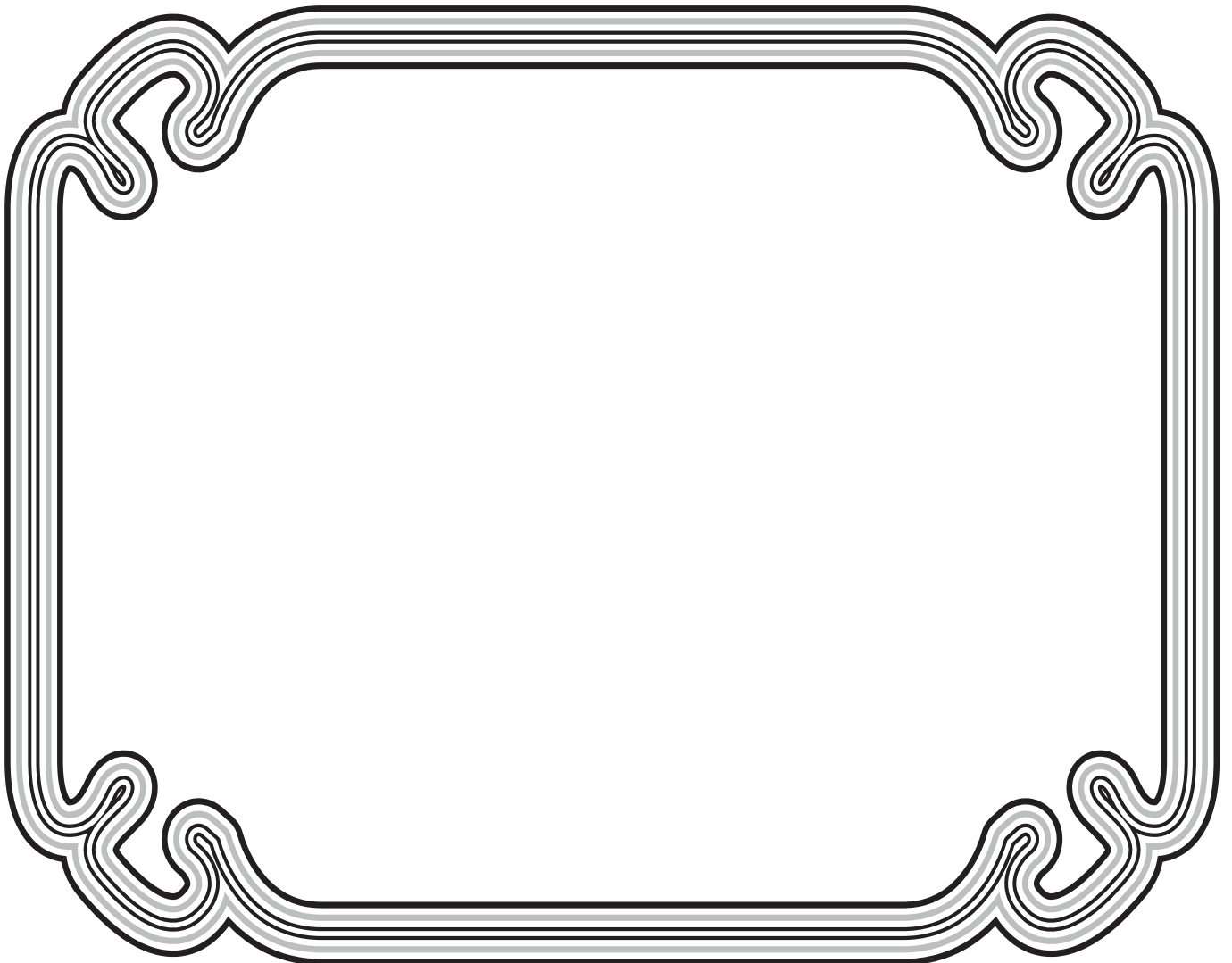
Handelingen 1: 8

31 Jezus komt terug

Liefde

*Een nieuw gebod geef Ik u,
namelijk dat u elkaar liefhebt; zoals Ik u liefge-
had heb, moet u ook elkaar liefhebben. Hierdoor zullen
allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde
onder elkaar hebt.*

Dit is een prachtige tekst uit het afscheidsgesprek van Jezus met zijn leerlingen (Johannes 13: 34 en 35). Teken hieronder, of plak plaatjes over dit gebod van Jezus. Je kunt misschien ook foto's over dit onderwerp maken en er bij plakken.

32 Ik zal jouw God zijn

Schatgraven in Markus

En ze brachten kinderen bij Hem, opdat Hij hen zou aanraken; en de discipelen bestrafden degenen die hen bij Hem brachten. Maar toen Jezus dat zag, nam Hij het hun zeer kwalijk en zei tegen hen: Laat de kinderen bij Mij komen en verhinder hen niet, want van zulken is het Koninkrijk van God. Voorwaar, Ik zeg u: wie het Koninkrijk van God niet ontvangt als een kind, zal het beslist niet binnengaan. En Hij omarme hen en terwijl Hij de handen op hen legde, zegende Hij hen.

Markus 10: 13-16

1. Waar willen de mensen hun kinderen heenbrengen?

.....

2. Door wie worden de kinderen tegen gehouden?

.....

3. Jezus zegent de kinderen. Wat is zegenen?

.....

4. Wat is, denk jij, het tegenovergestelde van zegenen? (kijk ook maar eens in 1 Petrus 3: 9)

.....

.....

5. Jezus neemt de kinderen in zijn armen.
Hoe zullen de ouders en de kinderen dit vinden?

.....

.....

.....

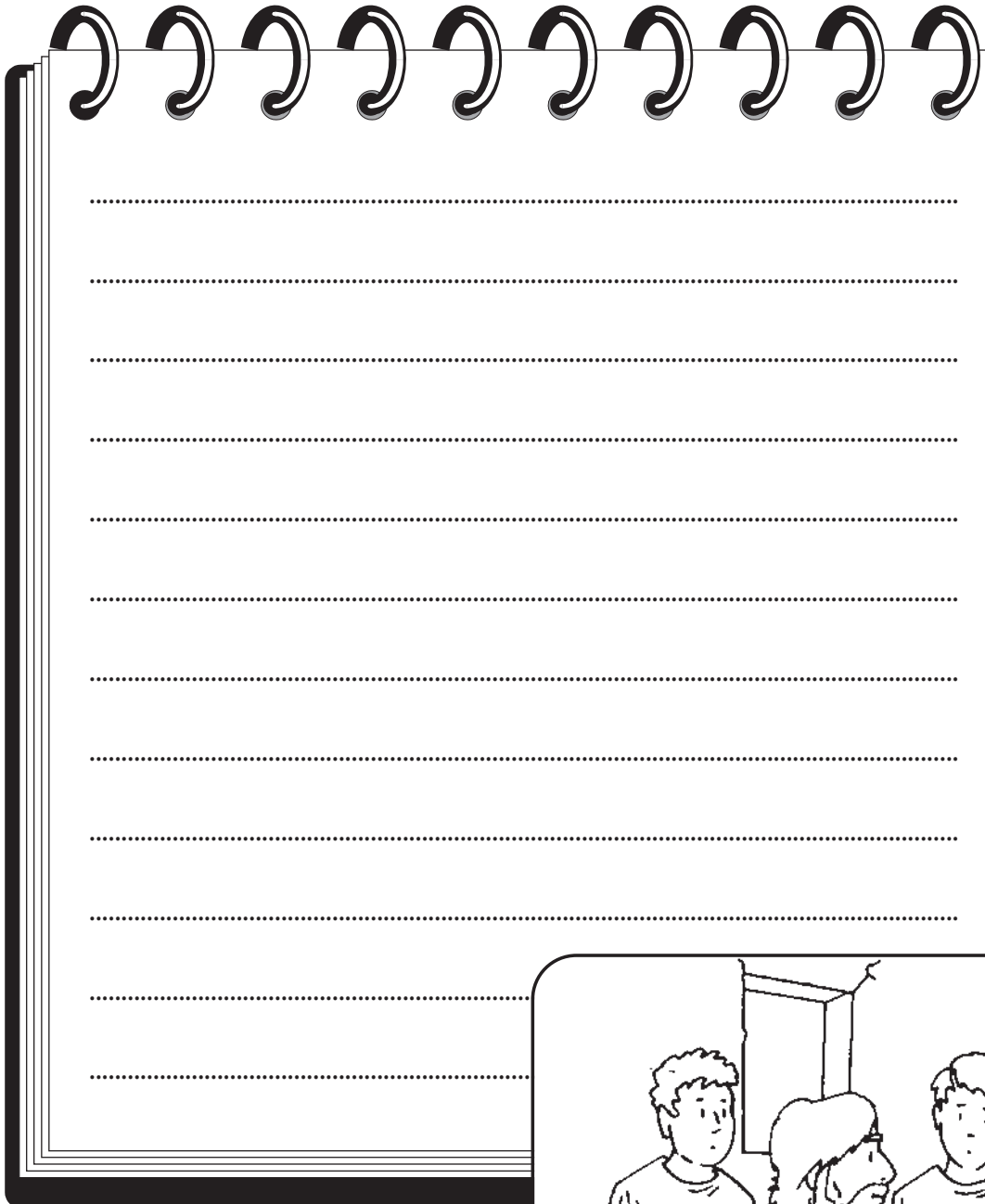
.....

32 Ik zal jouw God zijn

Doorgeven

Als je gelooft in Jezus Christus, mag je je gezegend weten. Dat houdt ook in dat jij tot een zegen kunt zijn voor anderen. Geef hieronder een paar voorbeelden.

A spiral-bound notebook with ten horizontal dotted lines for writing.

33 Een open hemel

Schatgraven in Genesis

De kinderen worstelden in haar lichaam met elkaar. Toen zei ze: Als dit zo is, waarom overkomt mij dit? En zij ging het aan de HEERE vragen

Genesis 25: 22

1. Wat zou dat worstelen in de buik van moeder Rebekka betekenen?

.....

2. Wat ging Rebekka doen?

.....

Toen nu de dag aanbrak dat zij baren zou, zie, er was een tweeling in haar schoot. De eerste kwam tevoorschijn, rossig en net een haren mantel; daarom gaf men hem de naam Ezau. Daarna kwam zijn broer tevoorschijn, terwijl zijn hand de hiel van Ezau vasthield; daarom gaf men hem de naam Jakob.

Genesis 25: 25 en 26

3. Waarom zou Jakob Ezau vastgehouden hebben?

.....

Izak zei tegen Jakob: Kom toch wat dichterbij, mijn zoon, zodat ik kan voelen of u mijn zoon Ezau zélf bent of niet. Toen kwam Jakob dicht bij zijn vader Izak en deze betastte hem. Hij zei: De stem is Jakobs stem, maar de handen zijn Ezaus handen.

Genesis 27: 21,22

4. Hoe bedroog Jakob zijn blinde vader?

.....

Zelf ging hij voor hen uit en boog zich zeven keer ter aarde neer, totdat hij bij zijn broer gekomen was. Toen liep Ezau hem snel tegemoet, nam hem in zijn armen, viel hem om de hals en kustte hem; en zij huilden.

Genesis 33: 3,4

5. Waarom huilen beide broers als ze elkaar weerzien?

.....

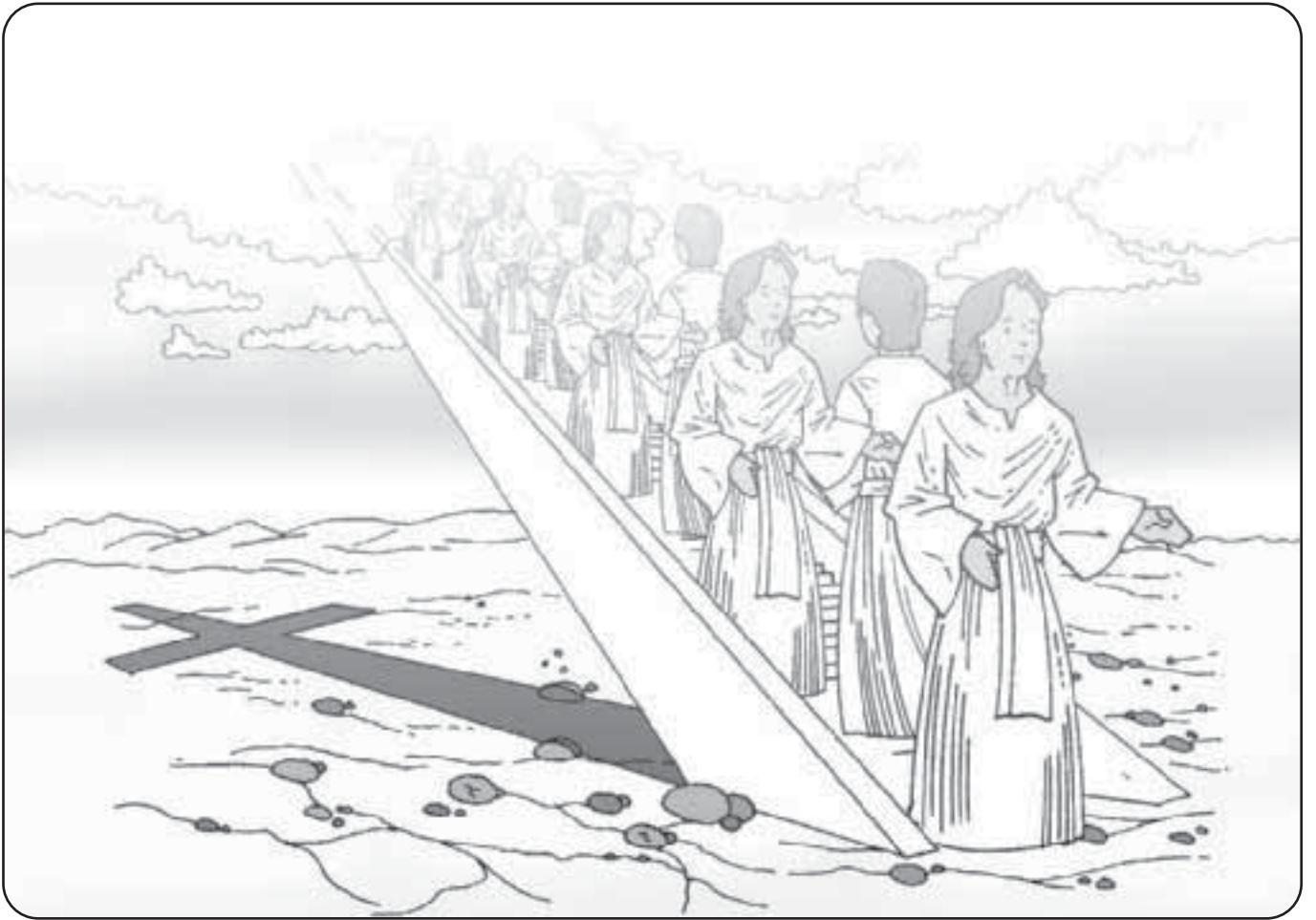
.....

MEMCOTJE

**En Hij zei tegen hem:
Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u allen:
Van nu af zult u de hemel geopend
zien en de engelen van God
opklimmen en neerdalen
op de Zoon des mensen.**

Johannes 1: 52

33 Een open hemel

Een open hemel, wat betekent dat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TIP: overleg ook met je ouders of andere volwassenen.

34 Alles maak Ik nieuw

Schatgraven in Jesaja

Een wolf zal bij een lam verblijven, een panter bij een geitenbok neerliggen, een kalf, een jonge leeuw en mestvee zullen bij elkaar zijn, een kleine jongen zal ze hoeden. Koe en berin zullen samen weiden, hun jongen zullen bij elkaar neerliggen. Een leeuw zal stro eten als het rund. Een zuigeling zal spelen bij het hol van een adder, en in het nest van een gifslang zal een peuter zijn hand steken.

Jesaja 11: 6-8

1. Zou de moeder van de zuigeling (baby) gillen van angst?

2. Hoe zal het op de nieuwe hemel en nieuwe aarde zijn volgens Jesaja?

Dan zullen de ogen van de blinden worden opengedaan, de oren van de doven zullen worden geopend. Dan zal de kreupele springen als een hert, de tong van de stomme, zal juichen. Want in de woestijn zullen wateren ontspringen en beken in de wildernis.

Jesaja 35: 5 en 6

3. Waarom zal er geen gehandicaptenzorg meer nodig zijn op de nieuwe hemel en nieuwe aarde?

4. Zou je op de nieuwe hemel en nieuwe aarde geen woestijnreis meer kunnen maken, of een poolreis? Waarom wel of niet?

Een wolf en een lam zullen eensgezind weiden, en leeuw zal stro eten als een rund, een slang zal stof tot zijn voedsel hebben; zij zullen geen kwaad doen of verderf aanrichten op heel Mijn heilige berg, zegt de HEERE.

Jesaja 65: 25

5. Jesaja ziet in een visioen dat de leeuw stro eet. Wat betekent dat denk je? Is een leeuw nog een leeuw op de nieuwe aarde?

6. Verlang jij naar de nieuwe hemel en nieuwe aarde? Waarom?

MEMCOTJE

Wanneer zal ik binnengaan om voor Gods aangezicht te verschijnen?

Psalm 42: 3

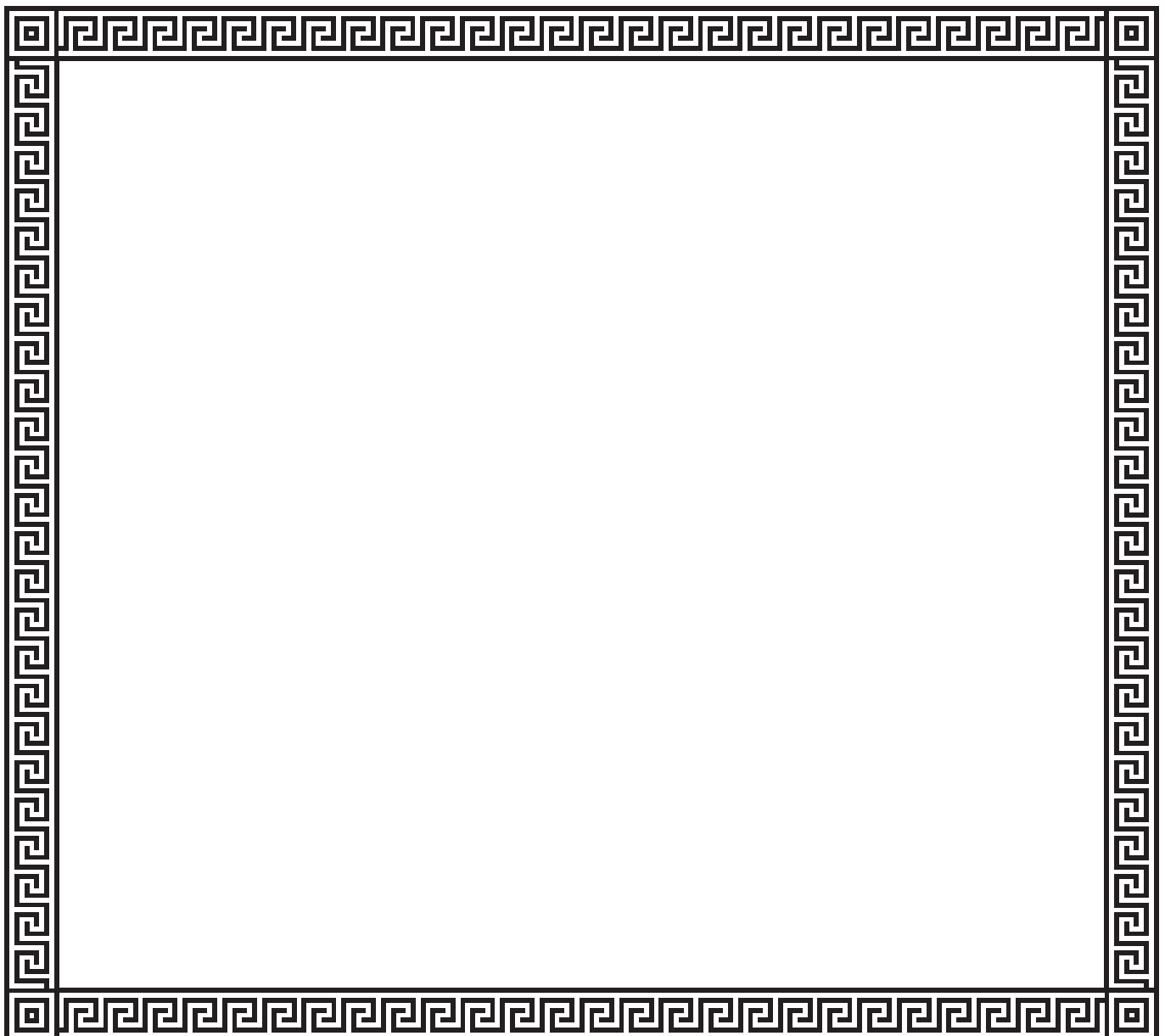
34 Alles maak Ik nieuw

Het nieuwe Jeruzalem

Als je gaat verhuizen naar een ander deel van Nederland, ga je vaak heel veel informatie verzamelen over de nieuwe woonplaats. Je gaat samen met je ouders bladeren door folders en gidsen om een beetje wegwijs te worden. Je gaat kijken waar de winkels zijn en de nieuwe school. Je ben nieuwsgierig naar je nieuwe woonplek. Als je op aarde al zo bezig bent met je nieuwe plek dan is het heel normaal dat je als kind van God heel nieuwsgierig bent naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. God heeft ons de bijbel gegeven als gids waar van alles in staat over de nieuwe woonplek.

Ga maar eens aan de hand van de bijbelteksten een tekening maken over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Je kunt daarvoor handig gebruik maken van de vertellingen en van de antwoorden op de vorige bladzijde!

(Jesaja 11: 6-8, Jesaja 35: 5-6, Jesaja 65: 20,25 , Openbaring 21: 11-21, Openbaring 22: 1-3)

35 Je bent uniek!

Schatgraven in Lukas

Terwijl zij nu dit alles hoorden, sprak Hij een gelijkenis uit, die Hij eraan toevoegde omdat Hij dichtbij Jeruzalem was en zij dachten, dat het Koninkrijk van God onmiddellijk zou aanbreken. Hij zei dan: Een zeker mens van hoge geboorte reisde naar een ver land om voor zich een koninkrijk in ontvangst te nemen en daarna terug te keren. En hij riep zijn tien slaven, gaf hun tien ponden en zei tegen hen: Doe daarmee zaken, totdat ik terugkom. En zijn burgers haatten hem en stuurden hem een gezantschap na om te zeggen: Wij willen niet, dat deze man koning over ons zal zijn. En het gebeurde, toen hij teruggekomen was, nadat hij het koninkrijk in ontvangst had genomen, dat hij zei, dat men die slaven aan wie hij het geld gegeven had, bij hem zou roepen om te weten wat ieder met het zakendoen aan winst had gemaakt. Toen verscheen de eerste en zei: Heer, uw pond heeft tien ponden winst opgeleverd. En hij zei tegen hem: Goed gedaan, goede slaaf, omdat u in het minste trouw bent geweest, wees daarom machthebber over tien steden. Toen kwam de tweede en zei: Heer, uw pond heeft vijf ponden opgeleverd. En hij zei ook tegen hem: En u, wees machthebber over vijf steden. En een ander kwam en zei:

Heer, zie uw pond, dat ik had weggelegd in een zweetdoek. Want ik was bevreesd voor u, omdat u een streng mens bent. U neemt wat u niet uitgezet hebt en u maait wat u niet gezaaid hebt. Maar hij zei tegen hem: dUit uw eigen mond zal ik u oordelen, slechte slaaf. U wist dat ik een streng mens ben en dat ik neem wat ik niet uitgezet heb, en maai wat ik niet gezaaid heb. Waarom hebt u dan mijn geld niet op de bank gezet? Dan zou ik het ook bij mijn komst met rente hebben kunnen opeisen. En hij zei tot hen die bij hem stonden: Neem dat pond van hem af en geef het aan hem die de tien ponden heeft. Zij zeiden dan tegen hem: Heer, hij heeft al tien ponden. Want ik zeg u dat aan een ieder die heeft, gegeven zal worden. Maar van hem die niet heeft, zal ook afgenomen worden wat hij heeft. Maar deze vijanden van mij, die niet wilden dat ik koning over hen zou zijn, breng ze hier en sla ze hier voor mijn ogen dood. Nadat Jezus dit gezegd had, reisde Hij voor hen uit en ging naar Jeruzalem.

Lukas 19: 11-28

1. Welke opdracht geeft de koning aan zijn slaven?

2. Wat doet de eerste slaaf met zijn geld?

3. Wat is zijn beloning?

4. Wat doet de tweede slaaf met zijn geld?

5. Wat is zijn beloning?

6. Wat doet de derde slaaf met zijn geld?

7. Waarom doet hij dat?

MEMCOTJE

Alleen de zegen van
de HEERE maakt rijk,
zwoegen voegt daar
niets aan toe.

Spreuken 10: 22

35 Je bent uniek!

Talenten

Schrijf boven in de lijsten namen van vier mensen die je goed kent.
In het schilderij schrijf je heel mooi zijn of haar talenten

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

36 Werk in de kerk

Schatgraven in Romeinen

En nu hebben wij genadegaven, onderscheiden naar de genade die ons is gegeven: hetzij profetie, naar de mate van het geloof; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij wie onderwijst, in het onderwijzen; hetzij wie bemoedigt, in het bemoedigen; wie uitdeelt, in oprechtheid; wie leiding geeft, met inzet; wie zich over anderen ontfermt, met blijmoedigheid. Laat de liefde ongeveinsd zijn. Heb een afkeer van het kwade en hang het goede aan. Heb elkaar hartelijk lief met broederlijke liefde. Ga elkaar voor in eerbetoon.

Romeinen 12: 6 – 10

1. Wat doe je als je de gave van profeteren hebt?

.....

2. Noem eens drie gaven die hierboven genoemd worden.

.....

3. Wat betekent de zin: wie uitdeelt, in oprechtheid?

.....

4. Wat is ontfermen?

.....

5. Welke gave heb jij?

.....

6. Heb elkaar hartelijk lief! Hoe doe jij dat?

.....

.....

7. Wat ga jij vandaag doen om de opdracht van God om elkaar lief te hebben uit te voeren?

.....

.....

MEMMOOTJE

Laat de liefde ongeveinsd zijn.
Heb een afkeer van het kwade
en hang het goede aan. Heb elkaar
hartelijk lief met broederlijke
liefde. Ga elkaar voor in eerbetoon.

Romeinen 12: 9 en 10

36 Werk in de kerk

Opdracht: teken of schrijf wat jij allemaal doet in de kerk.

37 Een kostbaar bezit

Schatgraven in Mattheüs

Toen de Farizeeën gehoord hadden dat Hij de Sadduceeën de mond gesnoerd had, kwamen zij bijeen. En een van hen, een wetgeleerde, vroeg om Hem te verzoeken: Meester, wat is het grote gebod in de wet? Jezus zei tegen hem: U zult liefhebben de Heere, uw God, met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangen heel de Wet en de Profeten

Mattheüs 22: 34-40

1. Wat betekent het als je iemand verzoekt?

.....

2. Wat zouden de Farizeeën bedoeld hebben met de wet?

.....

4. Zou de wetgeleerde zelf een antwoord op zijn vraag hebben gehad? Welk antwoord denk je?

.....

5. Jezus zegt dat je moet liefhebben. Wat is liefhebben?

.....

6. Liefhebben met je ziel en je verstand. Hoe doe je dat?

.....

7. Je naaste liefhebben als jezelf. Wie is je naaste?

.....

8. De Wet en de Profeten. Wat zou Jezus daar mee bedoelen?

.....

.....

.....

MEMCOTJE

Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond houdt, dan zult u uit alle volken Mijn eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij.

Exodus 19: 5

37 Een kostbaar bezit

God sprack alle deze woorden

In sommige oude kerken zie je wel eens dat ze heel groot de 10 woorden hebben opgeschreven, als een soort schilderij. Uit het stukje hiernaast kun je vers 37 tot en met 40 de Wet van Jezus noemen. Maak hieronder een ontwerp voor een groot mooi bord/schilderij bij jou in de kerk met die tekst.

38 Vertel het door

Schatgraven in Handelingen

In Handelingen 16: 25-34 staat de geschiedenis van Paulus en Silas geschreven. Paulus en Silas zijn gevangen genomen en zitten in de gevangenis.

En omstreeks middernacht baden Paulus en Silas en loofden God met gezang, en de gevangenen luisterden naar hen. En er vond plotseling een zware aardbeving plaats, zodat de fundamenten van de gevangenis bewogen werden; en onmiddellijk gingen alle deuren open en raakten de boeien van allen los

Handelingen 16: 25-26

1. Hoe reageren de gevangenen op het zingen van Paulus en Silas?

2. Wat doe jij als ze jou in de gevangenis gooien?

En toen hij om licht gevraagd had, sprong hij naar binnen en begon heel erg te beven, en hij viel voor Paulus en Silas neer; en hij bracht hen naar buiten en zei: Heren, wat moet ik doen om zalig te worden? En zij zeiden: Geloof in de Heere Jezus Christus en u zult zalig worden, u en uw huis. En zij spraken het Woord van de Heere tot hem en tot allen die in zijn huis waren.

Handelingen 16: 29-32

3. De bewaarder vraagt hoe hij zalig kan worden.
Waarom vraagt hij dat?

4. Paulus en Silas gaan het evangelie verkondigen. Midden in de nacht!
Wat vind je daar van?

En hij nam hen in dat nachtelijke uur met zich mee en waste hun striemen, en hij werd onmiddellijk gedoopt, en al de zijnen. En hij bracht hen in zijn huis en richtte voor hen de tafel aan. En hij verheugde zich dat hij met heel zijn huis tot geloof in God gekomen was.

Handelingen 16: 33-34

5. De bewaarder is veranderd! Wat doet hij nu hij gelooft in God?

38 Vertel het door

Waar het hart vol van is, loopt de mond van over

Op deze bladzijde mag jij laten zien hoe jij het evangelie vertelt aan anderen of hoe jij het zou kunnen doen. Je mag foto's opplakken van situaties waarin je het goede nieuws zou kunnen doorvertellen of je maakt een tekening.

Wanneer je het moeilijk vindt om een situatie te bedenken waarin jijzelf het blijde nieuws doorvertelt, mag je ook kiezen voor een persoon die je kent. Bijvoorbeeld je vader, moeder, de dominee, of iemand uit de buurt, of uit de kerk.

39 Bidden voor een ander

Schatgraven in Koningen

Alzo toog Achab op, om te eten en te drinken; maar Elia ging op naar de hoogte van Karmel, en breidde zich uit voorwaarts ter aarde; daarna legde hij zijn aangezicht tussen zijn knieën. En hij zei tot zijn jongen: Ga nu op, en zie uit naar de zee. Toen ging hij op, en zag uit, en zei: Er is niets. Toen zei hij: Ga weder henen, zevenmaal. En het geschiedde op de zevende maal, dat hij zei: Zie, een kleine wolk, als eens mans hand, gaat op van de zee.

1 Koningen 18: 42-44 uit de SV

1. Wat heeft God, door de mond van Elia, drie jaar hiervoor tegen Achab gezegd?

.....
.....

2. Wanneer bidt Elia hier?

.....

3. Voor wie bidt Elia?

.....

4. Hoe bidt Elia tot God?

.....

5. Waaruit blijkt het vertrouwen van Elia?

.....

6. Wat kun je leren van het bidden van de profeet Elia?

.....
.....
.....
.....

MEMCOTJE

Want dit is de boodschap die u vanaf het begin gehoord hebt, dat wij elkaar moeten liefhebben;

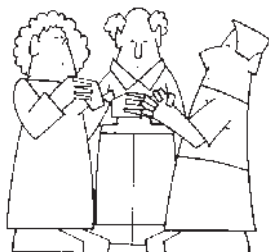
1 Johannes 3: 11

39 Bidden voor een ander

Ik bid voor jou

Deze week is veel over bidden gesproken. Bedenk waar je deze week van onder de indruk bent geweest. Iets wat met een ander te maken heeft. Waar je blij of misschien wel verdrietig van bent geworden.

Schrijf hieronder een gebed op, dat met die gebeurtenis te maken heeft. Denk niet alleen aan vragen of danken, maar ook aan vertrouwen op God. Hij luistert altijd!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

40 Geven voor een ander

Schatgraven in Leviticus

Alle tienden van het land, zowel van het zaaigoed van het land als van de vruchten aan de bomen, zijn voor de HEERE bestemd. Ze zijn heilig voor de HEERE. Maar als iemand toch een deel van zijn tienden vrijkoopt, moet hij het vijfde deel ervan daaraan toevoegen. En alle tienden van runderen en kleinvee, van alles wat bij de telling onder de staf doorgaat, het tiende is heilig voor de HEERE. Men mag niet onderzoeken of het goed is of slecht, en men mag het niet omruilen. Als men het toch omruilt, dan is zowel dit dier als wat daarvoor omgeruild is, heilig. Ze mogen niet vrijgekocht worden. Dit zijn de geboden die de HEERE Mozes gegeven heeft, voor de Israëlieten, op de berg Sinai.

Leviticus 27: 30-33

1. Hoeveelste deel is steeds voor de HEERE bestemd?

.....

2. Zou jij van elke tien auto's, poppen, boeken of ander speelgoed er telkens één willen weggeven?

.....

.....

3. Wat betekent het als God zegt dat je niet mag onderzoeken of het goed is of slecht?

.....

.....

4. Wat vind jij gemakkelijker: speelgoed weggeven of geld? Waarom?

.....

.....

.....

5. Zou dit gebod ook voor jou gelden of alleen voor volwassenen?

.....

.....

.....

MEMCOTJE

Geef aan hem
die iets van u vraagt,
en keer u niet af van hem
die van u lenen wil.

Mattheüs 5: 42

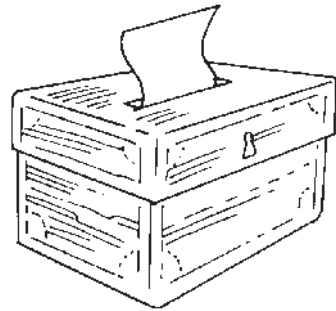
40 Geven voor een ander

God heeft in Leviticus 27: 30-33 geboden dat we een tiende van alles wat we hebben moeten afstaan aan Hem. Doen christenen dit nog?

Houd een onderzoek onder je ouder(s), opa's, oma's, mensen bij jou uit de kerk, de dominee, ouderling enz. Stel vragen als: God heeft geboden dat we een tiende moeten afstaan aan Hem. Doet u dit? Hoe doet u dit? Met geld of met spullen? Geven mensen een vast bedrag aan de kerk of aan andere goede doelen? Vindt u dat dit gebod nu nog geldig is? Als mensen minder geven, stel dan de vraag waarom ze minder geven dan dat God in de bijbel geboden heeft.

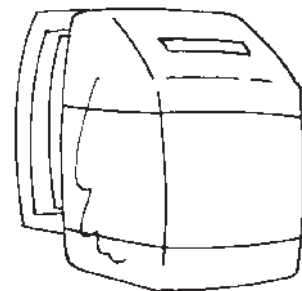
Naam:

.....
.....
.....

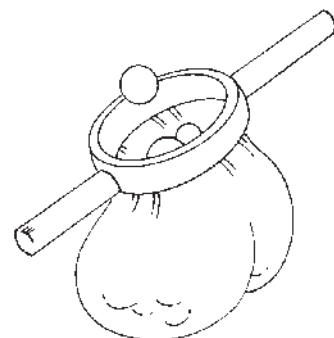
Naam:

.....
.....
.....

Naam:

.....
.....
.....

Opdrachtgever

Gereformeerde Hogeschool afd. Pabo,
Gereformeerd Pedagogisch Centrum

Realisatie

Projectgroep Bijbelonderwijs

Projectmanagement

Willem de Boer

Vormgeving en illustraties

Michel de Boer, Andijk

Eindredactie

Peter Bareman, Roel Wimmenhove

Redactie HSV: Mathilde Kremer en roel Wimmenhove

Dankbetuiging

Dhr. Hamstra (Hardinxveld-Giessendam), E.J. Kaspers (Ede), J. Overweg (Leusden), Mevr. H. van Enk (Zutphen).

Foto's

Omslag: Ruben Timman, Stichting Edukans en Foto Natura Wormerveer.

Bijbeltekst

De geciteerde bijbelteksten werden met toestemming van de Stichting Herzienestatenvertaling overgenomen uit de Herziene Staten Vertaling, © 2006 Jongbloed Heerenveen. (www.herzienestatenvertaling.nl)

GIDS

ISBN 978-90-75545-38-8 (NUR 746)

Eerste druk, eerste oplage

© GIDS, Zwolle

Eerste druk in HSV

© GIDS, Zwolle, januari 2009

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 jo het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.